

Vadlīnijas projekta darba vidējās izglītības pakāpē novērtēšanai

© Valsts izglītības satura centrs | ESF projekts Nr. 8.3.1.1/16/1/002
Kompetenču pieeja mācību saturā

Vadlīnijas projekta darba vidējās izglītības pakāpē novērtēšanai

“Vadlīnijas projekta darba vidējās izglītības pakāpē novērtēšanai” (turpmāk – vadlīnijas) ir izstrādātas Eiropas Sociālā fonda projektā “Kompetenču pieeja mācību saturā” (turpmāk – Projekts).

Vadlīniju izstrādi Projektā vadīja **Zane Oliņa** un **Pāvels Pestovs**.

Vadlīniju sagatavošanu publicēšanai vadīja **Ieva Freidenfelde**.

Vadlīnijas izstrādāja **Kristīne Amatniece, Elīna Apsīte, Gunita Bičule, Anita Birzniece, Justīne Buliņa, Ieva Freidenfelde, Santa Kazaka, Kristīne Leontjeva, Svens Martuļevs** un **Evija Rozentāle**.

Vadlīniju izstrādē piedalījās **Daiga Brakmane, Nils Mosejonoks** un **Jeļena Volkinšteine**.

Vadlīnijas izvērtēja ārējie eksperti: **Linda Bēce, Una Bērziņa, Liene Daugule, Sandra Erinovska, Ieva Ērgle, Beāte Kaupasa, Ilze Ose, Sintija Pilsuma, Vēsma Sūna, Lita Vēvere** un **Ieva Ziverte**.

ISBN **978-9934-24-113-0**

Saturs

Ievads	4
Projekta darba vērtēšanas saturs	5
Projekta darba veidi	10
Projekta darba īstenošanas prasības	11
Projekta darba vērtēšanas kritēriji	16
Projekta darba galarezultāts	16
Pētniecības darbs	16
Jaunrades darbs: mācību uzņēmums	21
Jaunrades darbs: mākslinieciskās jaunrades darbs	26
Jaunrades darbs: dizaina risinājums	30
Sabiedriskais darbs	37
Projekta darba pašnovērtējuma portfolio	41
Projekta darba prezentācija	42

Ievads

Dokumentā ir aprakstītas vadlīnijas projekta darba vidējās izglītības pakāpē novērtēšanai, izpildot vispārējās vidējās izglītības programmā īstenotā starpdisciplinārā kursa "Projekta darbs" apguves prasības. Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem¹ izglītības iestāde īsteno starpdisciplināru kursu "Projekta darbs", kurā skolēns saistībā ar vienu vai vairākiem padziļinātajiem kursiem veic un aizstāv pētniecības, jaunrades vai sabiedrisko darbu.

Patstāvīgi izstrādājot projekta darbu kā apjomīgu mācību uzdevumu vidējās izglītības pakāpes noslēgumā, skolēns nostiprina un demonstrē lietpratību kompleksās situācijās, tai skaitā caurviju prasmes, kā arī zināšanas, prasmes, izpratni, ieradumus un to kombinācijas augstākajā mācību satura apguves līmenī saistībā ar vienu vai vairākiem skolēna izvēlētajiem padziļinātajiem kursiem.

Projekta darba izstrādes mērķis skolēnam ir:

- 1) veikt patstāvīgu darbu, lai nostiprinātu lietpratību kompleksās situācijās dažādās mācību jomās;
- 2) pārdomāti un atbildīgi izvēlēties sev saistošu tematu un projekta darba formu patstāvīgai darbībai;
- 3) izvirzīt un sasniegt mērķus, sadarbojoties ar darba procesā iesaistītajām pusēm;
- 4) veidot izpratni par zināšanu un pieņemumu veidošanos un to kritisku izvērtēšanu individuā un grupas līmenī;
- 5) attīstīt un lietot kritiskās domāšanas un problēmrisināšanas prasmes;
- 6) pilnveidot jaunrades, plānošanas, darba uzraudzības un darba prezentēšanas prasmes;
- 7) attīstīt un pilnveidot pašvadītas mācīšanās prasmes un kritisku mācīšanās pieeju, kā arī regulāri un sistemātiski izvērtēt savu sniegumu;
- 8) saskatīt kursā attīstīto prasmju pārneses iespējas uz citām mācību jomām, apzinoties un izprotot šo prasmju starpdisciplināritāti;
- 9) saistīt kursā iegūto mācību un mācīšanās pieredzi ar personisko izaugsmi un profesionālo mērķu realizēšanas iespējām.

Vadlīnijās piedāvātas skolēna snieguma demonstrēšanas formas – projekta darba gala-rezultāts, pašnovērtējuma portfolio, prezentācija – un saistītie vērtēšanas kritēriji katram projekta darba veidam:

- pētniecības darbam,
- jaunrades darbam, atsevišķi izdalot mācību uzņēmumu, mākslinieciskās jaunrades darbu un dizaina risinājumu,
- sabiedriskajam darbam.

Vadlīnijām ir ieteikuma raksturs. Skolai ir iespējams skolēna sniegumu projekta darba īstenošanā vērtēt pēc šīm vadlīnijām vai arī saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem¹ pēc šī parauga izstrādāt alternatīvu vērtēšanas risinājumu.

¹ Šeit un turpmāk, minot kā standartu, atsaucē uz Ministru kabineta 2019. gada 3. septembra noteikumiem Nr. 416 "Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu un vispārējās vidējās izglītības programmu paraugiem" (pieejams tiešsaistē: <https://likumi.lv/ta/id/309597-noteikumi-par-valsts-visparejas-videjas-izglitibas-standartu-un-visparejas-videjas-izglitibas-programmu-paraugiem>).

Projekta darba vērtēšanas saturs

Īstenojot projekta darbu saistībā ar vienu vai vairākiem padziļinātajiem kursiem, skolēns gan nostiprina lietpratību ar projekta darbu saistītajā mācību jomā vai priekšmetā, īpaši kompleksās situācijās, gan turpina vispusīgi attīstīt caurviju prasmes.

Novērtējot jebkuru projekta darba veidu, galvenā uzmanība pievēršama caurviju prasību demonstrēšanai daudzveidīgos, mācību jomai raksturīgos un starpdisciplināros kontekstos. Katrai caurviju grupai raksturīgas prasmes un standartā noteiktas darbības, beidzot 12. klasi (1. tabula). Tādējādi caurviju prasmes veido projekta darba novērtēšanas saturisko pamatu, kas nosaka gan projekta darba novērtēšanas formas, gan vērtēšanas kritērijus. Darba izpildē skolēns galvenokārt demonstrē:

- problēmrisināšanas, informācijpratības un digitālās prasmes, izstrādājot projekta darba galarezultātu;
- pašvadītas mācīšanās prasmes, veidojot projekta darba pašnovērtējuma portfolio;
- informācijpratības (dimensija – komunicē informāciju) un digitālās prasmes, prezentējot projekta darbā paveikto un pieredzēto.

Jāatzīmē, ka kritiskā domāšana kā viena no sešām standartā noteiktajām caurviju prasību grupām aizstāta ar informācijpratību. Kritiskā domāšana ietver prasmes analizēt, novērtēt, sintezēt un secināt. Mācību situācijās skolēns kritisko domāšanu visbiežāk izmanto un

uzskatāmāk demonstrē kā spēju atrast, atlasīt, novērtēt, pārvaldīt un izmantot informāciju. Tādēļ praktisku apsvērumu dēļ, veidojot projekta darba vērtēšanas saturu, vērtēšanas kritērijus un snieguma līmeņu aprakstus, šajās vadlīnijās kritiskās domāšanas caurvija izteikta kā informācijpratība.

Visos projekta darba veidos skolēns demonstrē līdzīgas caurviju prasmes, aptverot lielo daļu no visām caurviju prasību grupām. Tomēr katram projekta darba veidam ir sava specifika – tie atšķiras gan pēc satura, gan formas. Tādēļ skolēns proporcionāli vairāk laika veltīs konkrētos projekta īstenošanas soļos, izmantos atšķirīgas darba metodes un paņēmienus, kā arī spilgtāk demonstrēs noteiktas prasmes.

Tāpat būtiski atzīmēt, ka tieši problēmrisināšanas caurviju prasību grupa vislielākajā mērā ir saistīta ar mācību jomai un priekšmetam specifisko – specifiskām zināšanām, izpratni, prasmēm un vērtībās balstītiem ieradumiem, kā arī pētniecības un problēmrisināšanas metodēm un paņēmieniem.

1. tabula. Caurviju prasmes projekta darba novērtēšanai²

Caurviju prasmju grupa	Prasmes	Skolēna snieguma apraksts, beidzot 12. klasi
Informācijpratība (kritiskā domāšana)	Iegūst (uzticamu) informāciju (lieto efektīvas stratēģijas, lai iegūtu, novērtētu un ētiski izmantotu informāciju)	Nosaka savu informācijas meklēšanas nolūku, formulē, pārtrauga un pielāgo jautājumus, lai atlasītu vispiemērotākos un būtiskākos avotus. Izvēlas, kārtu, analizē un sintezē informāciju no plaša avotu klāsta (kā no primāriem, tā no sekundāriem avotiem). Paši pārtrauga noteiktas informācijas meklēšanas procesu un identificē piemērotus papildu avotus. Novērtē atlasītās informācijas stiprās puses un ierobežojumus, identificējot maldinošus priekšstatus, viedokļus un perspektīvas, kā arī aizspriedumus, lai noteiktu informācijas ticamību un autentiskumu, informācijas avota uzticamību. Respektē autortiesības un intelektuālā īpašuma tiesības, precīzi citējot autorus un rūpīgi noformējot atsauces uz avotiem.
	Pārveido informāciju (lieto piemērotas un efektīvas stratēģijas, lai atklātu tekstā pausto nozīmi)	Izmanto zināšanas par atšķirīgiem iespiesto un digitālo tekstu uzbūves veidiem, lai veicinātu savu izpratni par tekstu saturu. Mērķtiecīgi izvēlas un pielāgo stratēģijas, vērojot, lasot, klausoties un citādi mijiedarbojoties ar mācību jomai specifiskiem tekstiem. Salīdzina un reflektē par savām iepriekšējām zināšanām, lai apstiprinātu vai izmainītu savu izpratni par kādu konceptu vai tēmu. Apgūst un lieto vārdus, lai izteiktos precīzi, aprakstoši un efektīvi; izmanto vispārīgu akadēmisko un konkrētām jomām specifisku vārdu krājumu saistībā ar mācību procesu. Grupē, klasificē un sintezē informāciju, izvēloties sev piemērotākos grafiskos organizatorus (Venna diagrammas, jēdzienu tīklus, stāstu kartes u. tml.).
	Pārrada informāciju (pārrada apgūtos tekstus savos tekstos vai formulē spriedumus)	Izvēlas komunikācijas gaitai piemērotāko teksta veidu: prot pavēstīt, informēt, izklāstīt konkrētas idejas, aprakstīt un vērtēt noteiktus procesus, darbības, īpašības, pazīmes, kā arī definēt jēdzienus un ilustrēt savus izteikumus ar piemēriem. Argumentē spriedumus. Pamato novērojumus, aprakstus, spriedumus ar faktiem, piemēriem, viedokļiem un novērojumiem. Tekstā ietver informāciju, kas nodrošina argumentācijas bāzi (apgalvojums, secinājums, pierādījums, pamatojums). Formulē apgalvojumus un sniedz tiem pamatojumu. Formulē secinājumus, pamatojoties uz tekstā iekļautajiem atzinumiem, spriedumiem, faktiem un vērojumiem.
	Komunicē informāciju (sazinās ar citiem, lai nodotu tālāk savas idejas, paustu savu sapratni par noteiktiem jautājumiem un jēdzieniem)	Veido tekstus, kas ir īpaši piemēroti noteiktam nolūkam vai nodomam. Pielāgo savu mutvārdu un rakstu valodu, balsu toni un formalitātes pakāpi, lai veidotu saziņu ar dažādām mērķauditorijām (respektējot sociālos/kultūras paradumus formālās un neformālās valodas lietojuma situācijās). Saprot un lieto atšķirīgus saziņas veidus un medijus, lai efektīvi attēlotu un paustu citiem savu pieredzi, uzskatus un noteiktus jēdzienus. Prot veidot tekstu, ievērojot loģiskumu starp daļām un to savstarpējo sasaisti (loģiskums, sasaiste), kā arī precīzu un aprakstošu vārdu krājumu. Ievēro teksta veidošanas kompozīciju, pamatojoties uz teksta žanra nosacījumiem. Ievēro plānveidīgumu teksta izveidē, satura un formas vienotību, teksta noformējuma prasības. Izmanto pārlicinošas runas stratēģijas un pārvalda ķermeņa valodu. Pārvalda telpu, veido mērķim un auditorijai atbilstošu tēlu, prasmīgi izmanto piemērotus tehniskus un vizuālos palīgīdzekļus.

² Caurviju prasmju tabula veidota atbilstoši Projektā izstrādātajam metodiskajam līdzeklim skolotājiem "Kā attīstīt caurviju prasmes" (pieejams tiešsaistē: <https://mape.skola2030.lv/resources/6285>).

1. tabula. Caurviju prasmes projekta darba novērtēšanai (turpinājums)

Caurviju prasmju grupa	Prasmes	Skolēna snieguma apraksts, beidzot 12. klasi
Problēmrisināšana	Definē problēmu vai iespēju	Patstāvīgi atpazīst, formulē kompleksu problēmu. Skaidro problēmas nozīmi kontekstā ar citām problēmām vai plašākā kontekstā. Patstāvīgi definē mērķi un pamato tā nozīmi plašākā kontekstā.
	Formulē un izvēlas risinājumu	Patstāvīgi rada, atrod, piedāvā piemērotus un pamatotus risinājumu variantus kompleksās problēmās. Patstāvīgi izvērtē piedāvātos risinājumus pēc paša veidotiem atbilstošiem kritērijiem.
	Plāno un rīkojas	Patstāvīgi veido detalizētu, piemērotu plānu. Mērķtiecīgi un patstāvīgi realizē plānu. Elastīgi reaģē uz izmaiņām situācijā, pēc nepieciešamības pielāgo darbības.
	Pārbauda un izvērtē risinājumu	Patstāvīgi izvērtē problēmrisināšanas procesu un sasniegto rezultātu. Patstāvīgi apzinās un plāno, kā savu darbību uzlabot nākotnē līdzīgās situācijās.
Jaunrade un uzņēmējspēja	Ir atvērts jaunai pieredzei	Interesējas par atklājumiem un inovācijām, pats meklē jaunas iespējas, kā uzlabot esošo situāciju. Pieņem nepieredzētus, kompleksus izaicinājumus.
	Savieno savstarpēji atšķirīgus elementus jaunās kombinācijās	Veido sakarības starp savstarpēji atšķirīgām idejām, produktiem, pakalpojumiem, procesiem. Rod jaunus veidus (stratēģijas) sakarību veidošanai un radīšanai. Formulē jaunās sakarības kā jaunu produktu, pakalpojumu, procesu vai ideju.
	Rada daudzveidīgas, jaunas un atbilstošas idejas	Patstāvīgi rada daudzveidīgas, jaunas un situācijai atbilstošas idejas. Izvēlas piemērotākās idejas no radītām vai rada pats savas ideju radīšanas stratēģijas.
	Apņēmīgi īsteno idejas	Gan viens, gan grupā attīsta ideju ilgtspējīgā piedāvājumā, efektīvi organizē resursus. Kļūdas un grūtības izmanto kā iespēju izaugsmei.
Pašvadīta mācīšanās	Plāno savu mācīšanos	Regulāri un atbilstoši savām ilgtermiņa mācību vajadzībām izvirza īstermiņa un ilgtermiņa mērķus. Patstāvīgi formulē sev atbilstošus kritērijus, pēc kuriem izvērtēt mērķa sasniegšanu. Uzņemas atbildību par mērķu īstenošanu. Spēj plānot savu mācīšanos ar sev atbilstošiem vērtējuma kritērijiem, atrodot piemērotākās stratēģijas, kā vadīt savas emocijas, domāšanu un uzvedību.
	Uzrauga savu mācīšanos	Patstāvīgi un regulāri analizē un reflektē par savu mācīšanās procesu un tā saistību ar personiskajām īpašībām. Patstāvīgi pielāgo un rada emociju, domu un uzvedības vadīšanas stratēģijas. Vada savas emocijas un domāšanu, orientējoties uz iespējām, ieguvumiem un pozitīviem risinājumiem.

1. tabula. Caurviju prasmes projekta darba novērtēšanai (turpinājums)

Caurviju prasmju grupa	Prasmes	Skolēna snieguma apraksts, beidzot 12. klasi
Pašvadīta mācīšanās	Novērtē savu mācīšanos	<p>Patstāvīgi novērtē kritērijus, kas palīdz īstenot mācību procesu, lai tos pilnveidotu.</p> <p>Mērķtiecīgi izmanto gūto mācīšanās pieredzi, lai izvērtētu, kuras emociju, domāšanas un uzvedības vadīšanas stratēģijas palīdz sasniegt mācību mērķus, un pastāvīgi pilnveido šīs stratēģijas.</p> <p>Savas mācīšanas novērtējumu izmanto, lai orientētu sevi uz izaugsmi un personisko mērķu sasniegšanu.</p>
	Pārvalda emocijas	Pieņemot atbildīgus lēmumus, vada emocijas sociāli pieņemamā veidā un orientējas uz iespējām, ieguvumiem un pozitīviem risinājumiem.
	Izmanto mācīšanās stratēģijas	Patstāvīgi lieto daudzveidīgas mācīšanās stratēģijas, veido sev efektīvas stratēģijas un attīsta tās atbilstoši savām vajadzībām.
Sadarbība	Konstruktīvi komunicē	<p>Plāno un īsteno personisko un grupas mērķu sasniegšanai nozīmīgu, cieņpilnu verbālu, neverbālu un digitālu komunikāciju.</p> <p>Proaktīvi interesējas par cita viedokli, idejām.</p> <p>Pārliecinās, kā sarunu partneris ir sapratis teikto un saskaņo viedokļus.</p> <p>Vajadzības gadījumā mērķtiecīgi izvēlas virzīt sarunu.</p>
	Veido kopīgu izpratni	<p>Pieņem viedokļu atšķirības, dalībnieku dažādo pieredzi un spējas.</p> <p>Prognozē, novēš un risina domstarpības un konfliktus, tostarp digitālā vidē.</p> <p>Mācību procesā un sabiedriskajā dzīvē apzināti orientējas uz kopīgu labumu un grupai nozīmīgu mērķu sasniegšanu.</p>
	Organizē un virza grupas darbības	<p>Var izvēlēties lomu, kurā nejūtas "ērti", lai attīstītu kādas konkrētas prasmes.</p> <p>Piedalās gan viendabīgas, gan neviendabīgas grupas darba procesā.</p> <p>Spēj pārstāvēt savas un respektēt citu intereses, ja grupas un paša vajadzības atšķiras.</p> <p>Proaktīvi sniedz palīdzību citiem nepieciešamības gadījumā.</p>
Pilsoniskā līdzdalība	Apzinās un skaidro vietēja un globāla mēroga norises	<p>Skaidro un pamato savu skatījumu par kopsakarībām gan vietējā, gan globālā mērogā.</p> <p>Izvērtē indivīdu, sabiedrības un vides mijiedarbību laika perspektīvā.</p>
	Cieņpilni izturas pret dažādām kultūrām	<p>Balstoties savās vērtībās un cienot citu vērtības, izsvērti izvēlas norises (vai ikdienas situācijas), kurās iesaistīties un iesaistīt citus.</p> <p>Cieņpilni pamato savu nostāju.</p> <p>Prot atteikties, ja pasākums neatbilst vērtībām, un spēj nepakļauties grupas spiedienam, paliekot saistīts ar tiem, kuriem nepiekrīt.</p> <p>Ir atvērts mijiedarbībai ar atšķirīgiem cilvēkiem.</p>
	Aktīvi un atbildīgi iesaistās, rēķinoties ar cilvēkiem un vidi	<p>Skaidro savas rīcības sekas un uzņemas par tām atbildību ikdienas situācijās, lokālos un globālos procesos.</p> <p>Patstāvīgi un kopā ar citiem gūst pieredzi, iesaistoties risinājumu meklēšanā un īstenošanā, kas palīdz uzlabot dzīves kvalitāti.</p> <p>Rīkojas videi draudzīgi, patstāvīgi iesaistās aktivitātēs, kas vērstas uz vides ilgtspēju.</p>

1. tabula. Caurviju prasmes projekta darba novērtēšanai (turpinājums)

Caurviju prasmju grupa	Prasmes	Skolēna snieguma apraksts, beidzot 12. klasi
Digitālās prasmes	Efektīvi lieto digitālos rīkus, lai iegūtu informāciju	Mērķtiecīgi un patstāvīgi izmanto iecerei vai uzdevumam piemērotākās digitālo tehnoloģiju sniegtās iespējas, lai iegūtu nepieciešamās zināšanas un tālāk iegūto informāciju efektīvi apstrādātu.
	Lieto tehnoloģijas, lai radītu saturu	Patstāvīgi lieto iecerei vai uzdevumam atbilstošas digitālās tehnoloģijas efektīvai satura radīšanai.
	Lieto tehnoloģijas efektīvai saziņai un sadarbībai	Mērķtiecīgi, patstāvīgi lieto atbilstoši izvēlētus digitālās saziņas un sadarbības rīkus.
	Tehnoloģijas lieto atbildīgi un apzinīgi veido digitālo identitāti	Apzināti un atbildīgi veido, uztur un pārvalda savu digitālo identitāti un atstāto digitālo nospiedumu, tostarp dažādās tīmekļa vietnēs.

Projekta darba veidi

Īstenojot projekta darbu, skolēnam ir iespēja izvēlēties vienu no trim tā veidiem: pētniecības darbu, jaunrades darbu vai sabiedrisko darbu. Ja skolēns izvēlas jaunrades darbu, tad var īstenot vienu no trim jaunrades darba paveidiem: mācību uzņēmumu, mākslinieciskās jaunrades darbu vai dizaina risinājumu. Katram projekta darba veidam ir noteikts mērķis (2. tabula).

2. tabula. Projekta darba veidu mērķi

Pētniecības darbs	Jaunrades darbs			Sabiedriskais darbs
	Mācību uzņēmums	Mākslinieciskās jaunrades darbs	Dizaina risinājums	
Īstenojot pētījumu saistībā ar padziļinātā kursa mācību saturu un izmantojot zinātnisko metodi, neatkarīgi rast atbildi uz izvirzīto pētāmo problēmu, padziļināt izpratni par mūsdienu pētniecības procesu un attīstīt iepriekš apgūtās un apgūt jaunas prasmes darbā ar zinātnisko literatūru, pētījuma gaitā iegūtajiem empīriskajiem datiem, rezultātiem un to komunicēšanu.	Īstenojot mācību uzņēmuma darbību reālā vidē saistībā ar padziļinātā kursa mācību saturu, apgūt praktiskas uzņēmējdarbības pieredzi, nostiprināt nepieciešamo pārliecību un prasmes, lai efektīvi darbotos tirgus ekonomikā balstītā sabiedrībā; vienlaikus attīstīt problēmrisināšanas, jaunrades un uzņēmējspējas caurviju prasmes, analizējot un vērtējot aktuālās problēmas, lai izstrādātu un īstenotu plānu, ar kura palīdzību varētu risināt kādu no izvirzītajām problēmām.	Izstrādājot mākslinieciskās jaunrades darbu saistībā ar padziļinātā kursa mācību saturu un praktiski darbojoties, veidot izpratni par kultūras un jaunrades mijattiecībām un mākslas darba radīšanu; izstrādājot artefaktu un īstenojot tā demonstrēšanu, attīstīt jaunrades un procesa pārvaldības prasmes, kas ietver organizatorisko, plānošanas un līderības pieredzi.	Izstrādājot dizaina risinājumu saistībā ar padziļinātā kursa mācību saturu, izmantot dizaina domāšanu un empātiju, lai praktiskajā darbībā izzinātu sabiedrības un noteiktas mērķgrupas vajadzības, vēlmes un iespējas; dokumentēt dizaina risinājuma izstrādes procesu, izveidot aprakstu, demonstrēt dizaina risinājuma prototipu un prezentēt savu darbu, attīstot jaunrades, problēmrisināšanas un plānošanas prasmes.	Īstenojot sabiedrisko darbu saistībā ar padziļinātā kursa mācību saturu un iegūstot praktisku pilsonisku pieredzi kopienā, attīstīt pilsoniskās līdzdalības un sadarbības prasmes, stiprināt piederību vietējai kopienai un apziņu, ka katrs indivīds vai grupa, orientējoties uz kopīgu/kolektīvo labumu un grupai nozīmīgu mērķu sasniegšanu, var ietekmēt sabiedriskos procesus un radīt pārmaiņas vietējā kopienā.

Projekta darba īstenošanas prasības

Īstenojot projekta darbu, skolēns primāri padziļināti apgūst tos sasniedzamos rezultātus, kas ietverti saistītajā padziļinātajā kursā, un pilnveido patstāvīgā darba un citas caurviju prasmes. Zināšanas, izpratni, prasmes, ieradumus un to kombinācijas, kas iegūtas projekta darba īstenošanas rezultātā, skolēns apliecina trīs snieguma demonstrēšanas formās, kurām ir noteiktas projekta darba īstenošanas prasības (3. tabula).

Īstenotu projekta darbu skolēns apliecina:

- iesniedzot projekta darba galarezultātu, kurā galvenokārt demonstrē problēmrisināšanas, informācijpratības, kā arī digitālās prasmes (izvēloties īstenot jaunrades darbu, līdzās informācijpratībai un problēmrisināšanai projekta darba galarezultātā tiek atspoguļotas skolēna jaunrades un uzņēmējspējas caurviju prasmes, savukārt sabiedriskajā darbā papildus tiek demonstrētas pilsoniskās līdzdalības un sadarbības caurviju prasmes);
- iesniedzot projekta darba pašnovērtējuma portfolio, kurā demonstrē pašvadītas mācīšanās prasmes – apraksta, pamato un izvērtē projekta gaitā iegūtās prasmes;
- prezentējot projekta darba galarezultātu un procesu, kurā atspoguļots sniegums informācijpratības (komunicē informāciju) un digitālajās prasmēs.

3. tabula. Projekta darba īstenošanas prasības

Prasība	Projekta darba veids				
	Pētniecības darbs	Jaunrades darbs			Sabiedriskais darbs
		Mācību uzņēmums	Mākslinieciskās jaunrades darbs	Dizaina risinājums	
Projekta darba gala-rezultāts	Īstenots pētniecības darbs, kurā skolēns demonstrē tam atbilstošas prasmes; to apguvi skolēns apliecina, iesniedzot pētniecības darba aprakstu.	Īstenots mācību uzņēmums, kurā skolēns demonstrē tam atbilstošas prasmes; to apguvi skolēns apliecina, publiski demonstrējot radīto produktu un iesniedzot mācību uzņēmuma aprakstu.	Īstenots mākslinieciskās jaunrades darbs, kurā skolēns demonstrē tam atbilstošas prasmes; to apguvi skolēns apliecina, publiski demonstrējot radīto artefaktu un iesniedzot mākslinieciskās jaunrades darba aprakstu.	Īstenots dizaina risinājums, kurā skolēns demonstrē tam atbilstošas prasmes; to apguvi skolēns apliecina, publiski demonstrējot radīto prototipu un iesniedzot dizaina risinājuma aprakstu.	Īstenots sabiedriskais darbs, kurā skolēns demonstrē tam atbilstošas prasmes; to apguvi skolēns apliecina, iesniedzot sabiedriskā darba aprakstu.
Informācijpratība					
	legūt, pārveidot un pārrādīt dažādos avotos pieejamo informāciju; mērķtiecīgi iegūt, izmantot un analizēt zinātnisko literatūru un dažādus citus informācijas avotus.	Analizēt informāciju par sabiedrībā aktuālu problēmu; atlasīt informāciju par uzņēmumiem, kas risina līdzīgas problēmas vai piedāvā tirgū analogus produktus; veidot kvalitatīvus un pamatotus secinājumus.	Atlasīt un veidot kultūrteksta izpratnes stratēģijas; pētīt kultūras laikmetus un kultūrkontekstus; meklēt tēmu risinājumus mākslas veidos, tos interpretēt un veidot savu personisko redzējumu.	Analizēt informāciju par dizaina risinājumu dažādu variantu izgatavošanu un prototipēšanu, ražošanas norisēm un mārketinga aktivitātēm uzņēmumos, kas rada vai ražo analogus dizaina risinājumus; iegūt kvalitatīvus datus, analizēt, izvērtēt un pārveidot tos, izdarīt secinājumus un veidot sakarības, lai veiktu izvēles, kā arī pamatot tās.	Analizēt un sintezēt informāciju, spēt izprast un piemērot globālo kontekstu un tā ietekmi vietējā kopienā.

3. tabula. Projekta darba īstenošanas prasības (turpinājums)

Prasība	Projekta darba veids				Sabiedriskais darbs
	Pētniecības darbs	Jaunrades darbs			
		Mācību uzņēmums	Mākslinieciskās jaunrades darbs	Dizaina risinājums	
Projekta darba gala-rezultāts	Problēmrisināšana				
	Patstāvīgi plānot kompleksu pētījumu, formulējot pētāmo problēmu, hipotēzi, mērķi un uzdevumus; izvēlēties mērķa sasniegšanai piemērotas pētniecības metodes; empīriski iegūt, apstrādāt, kritiski izvērtēt un analizēt iegūtos datus un rezultātus, izmantot teorētiskās atziņas konkrētu problēmu izpētē un formulēt pamatotus secinājumus par iegūtajiem atklājumiem.	Precīzi definēt problēmu, izvēlēties risinājumu, radīt produktu, kas risina problēmu, izstrādāt detalizētu plānu, lai nonāktu līdz produkta izstrādei un īstenošanai, un rīkoties, kā arī pārbaudīt un izvērtēt risinājumu.	Formulēt tēmu risinājumu mākslas veidos, izmantojot mākslinieciskās izteiksmes līdzekļus; meklēt risinājumus izvirzītajām problēmām; patstāvīgi veidot detalizētu, piemērotu artefakta demonstrējuma plānu; patstāvīgi izvērtēt problēmrisināšanas procesu un sasniegto rezultātu.	Identificēt problēmu un izstrādāt tai risinājumu; analizēt dažādu variantu izgatavošanu un prototipēšanu, izvērtējot risinājumu no dažādiem skatpunktiem (lietotāju vēlmes, vajadzības, izmantotie materiāli, ražošanas procesi u. c.); mērķtiecīgi veikt visus dizaina procesa soļus.	Formulēt sabiedrībai vai kādas konkrētas sabiedrības grupai aktuālu problēmu, izvēlēties risinājumus, izstrādāt ieviešanas plānu; ieviest to un veikt uzlabojumus, ja tādi nepieciešami, lai sasniegtu labāku rezultātu.
	Jaunrade un uzņēmējspēja				
	Meklēt jaunas iespējas, kā uzlabot situāciju, ģenerēt jaunas idejas un attīstīt izvēlēto ideju ilgtspējīgā risinājumā, piedāvāt mērķtirgum atbilstošu produktu, kā arī efektīvi organizēt resursus.	Veidot sakarības starp savstarpēji atšķirīgām idejām; rast jaunus veidus (stratēģijas) sakarību veidošanai un radīšanai; meklēt jaunus mākslinieciskus izvirzītās problēmas risinājumus; attīstīt līdera spējas, organizējot un pārvaldot artefakta demonstrējumu.	Radīt jaunas idejas ilgtspējīgiem risinājumiem, kā uzlabot esošo situāciju atbilstoši mērķauditorijas vajadzībām; veidot sakarības starp savstarpēji atšķirīgām idejām, produktiem, pakalpojumiem un formulēt jaunās sakarības kā jaunu dizaina produktu, pakalpojumu vai ideju.		

3. tabula. Projekta darba īstenošanas prasības (turpinājums)

Prasība	Projekta darba veids				Sabiedriskais darbs
	Pētniecības darbs	Jaunrades darbs			
		Mācību uzņēmums	Mākslinieciskās jaunrades darbs	Dizaina risinājums	
Projekta darba gala-rezultāts	Pilsoniskā līdzdalība				
					Apzināties sabiedrības attīstības procesus vietējā un globālā mērogā, demonstrēt aktīvu līdzdalību – rīkoties savas kopienas dzīves vides uzlabošanā.
	Sadarbība. Sadarbības prasmes skolēns demonstrē galvenokārt tajos gadījumos, kad vienu projekta darbu īsteno vairāki skolēni, savstarpēji sadarbojoties.				
					Konstruktīvi komunicējot, organizējot un virzot sadarbību starp visām projektā iesaistītajām pusēm – gan projekta komandu, gan sadarbības partneriem –, spēt pielāgot ideju realitātei un vienoties par mērķu sasniegšanu kopienā.
<p>Projekta darba pašnovērtējuma portfolio. Īstenojot projekta darbu, skolēns demonstrē pašvadītas mācīšanās prasmes, kuru apguvi apliecina, iesniedzot projekta darba pašnovērtējuma portfolio.</p>					
<p>Projekta darba prezentācija. Īstenojot projekta darbu, skolēns demonstrē informācijpratības un digitālās prasmes, kuru apguvi apliecina, demonstrējot prezentāciju.</p>					

Kursā "Projekta darbs" summatīvo vērtējumu ieteicams izlikt atbilstoši projekta darba īstenošanas prasību procentuālajam sadalījumam (4. tabula) – projekta darba galarezultātam piešķirot 70 % īpatsvaru no kopējās vērtības, savukārt projekta darba pašnovērtējuma portfolio un prezentācijai – katram 15 % īpatsvaru.

4. tabula. Projekta darba īstenošanas prasību procentuālais sadalījums

Prasība		Īpatsvars, %				
		Pētniecības darbs	Jaunrades darbs			Sabiedriskais darbs
			Mācību uzņēmums	Mākslinieciskās jaunrades darbs	Dizaina risinājums	
Projekta darba galarezultāts	Apraksts	70	70	70	70	70
	Publisks demonstrējums					
Projekta darba pašnovērtējuma portfolio		15	15	15	15	15
Projekta darba prezentācija		15	15	15	15	15

Projekta darba vērtēšanas kritēriji

Turpmāk doti snieguma līmeņu apraksti katrai no trim snieguma demonstrēšanas formām visiem projekta darba veidiem, kas atspoguļo skolēna sniegumu caurviju prasmēs, kā arī zināšanas, izpratni, prasmes un to kombinācijas augstākajā mācību satura apguves līmenī padziļinātājā(-os) kursā(-os), saistībā ar kuru(-iem) izstrādāts projekta darbs.

Šos snieguma līmeņu aprakstus var izmantot, gan vērtējot skolēna sniegumu darba noslēgumā, gan atbalstot skolēnus darba īstenošanas laikā. Projekta darba galarezultāta

novērtēšanai piedāvāti pieci dažādi snieguma līmeņu apraksti – katram projekta darba veidam. Savukārt gan projekta darba pašnovērtējuma portfolio, gan projekta darba prezentācijas novērtēšanai piedāvāts vienots snieguma līmeņu apraksts visos projekta darba veidos.

Projekta darba galarezultāts

Pētniecības darbs

Īstenojot pētniecības darbu un demonstrējot šim projekta darba veidam atbilstošās prasmes (3. tabula), skolēns:

- 1) formulē pētījuma problēmu un aktualitāti;
- 2) izpēta informācijas avotus;
- 3) formulē darba mērķus un uzdevumus;
- 4) formulē pētījuma jautājumu/hipotēzi;
- 5) plāno pētījumu un izvēlas pētījuma metodes;
- 6) ievāc un apkopo datus;
- 7) apstrādā datus, analizē un interpretē rezultātus;
- 8) formulē secinājumus.

Prasmju apguvi skolēns apliecina, iesniedzot pētniecības darba aprakstu, kuru veido šādas sadaļas:

- titullapa;
- saturs;
- ievads;
- darba satura izklāsta nodaļas un apakšnodaļas:
 - literatūras apskats/teorētiskā daļa,
 - metožu apraksts,
 - rezultātu apkopojums un analīze;
- secinājumi;
- informācijas avotu saraksts;
- pielikumi (ja nepieciešams).

Skolēna projekta darba galarezultātu – pētniecības darba aprakstu – vērtē, izmantojot snieguma līmeņu aprakstu (5. tabula).

5. tabula. Projekta darba galarezultāts – pētniecības darba apraksts. Snieguma līmeņu apraksts

Vērtēšanas kritērijs	Snieguma apraksts			
	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
Problēma, pētījuma aktualitāte, mērķis un uzdevumi	<p>Formulē pētījuma problēmu, kas nav balstīta tās aktualitātē konkrētajā jomā. Pētījuma problēmu apraksta pārāk vispārīgi, pretrunīgi, neskaidri, bez precizējumiem, un/vai problēmai trūkst pamatojuma.</p> <p>Neapraksta pētījuma aktualitāti vai aprakstītās aktualitātes pamatojumu veido neskaidru, pretrunīgu, nepārliecinošu u. tml.</p> <p>Pretrunīgi vai arī neatbilstoši pētījuma problēmai formulē pētījuma mērķi; mērķis nav sasniedzams.</p> <p>Neatbilstoši pētījuma mērķim formulē pētījuma uzdevumus; tie norādīti jauktā secībā un/vai neaptver visas veicamās darbības, lai sasniegtu pētījuma mērķi.</p>	<p>Formulē pētījuma problēmu, balstoties uz nepārliecinošiem pierādījumiem par tās aktualitāti konkrētajā jomā. Pētījuma problēmu apraksta vietām neskaidri, problēmas robežas nav noteiktas, un/vai problēmu pamato daļēji.</p> <p>Pilnībā vai daļēji apraksta pētījuma aktualitāti, bet tās pamatojumu veido vāju vai pretrunīgu.</p> <p>Daļēji atbilstoši pētījuma problēmai formulē pētījuma mērķi; mērķis ir daļēji sasniedzams.</p> <p>Daļēji atbilstoši pētījuma mērķim formulē pētījuma uzdevumus; tie secīgi aptver visas veicamās darbības, tomēr tās aprakstītas nepietiekami precīzi, lai sasniegtu pētījuma mērķi.</p>	<p>Formulē pētījuma problēmu, balstoties uz identificētajām aktualitātēm konkrētajā jomā. Skaidri un saprotami apraksta pētījuma problēmu, sniedzot būtiskāko informāciju, kas nepieciešama tās izpratnei.</p> <p>Skaidri apraksta pētījuma aktualitāti, bet tās pamatojumu izklāsta daļēji vai arī argumentē nepilnīgi.</p> <p>Pārāk plaši vai pārāk šauri formulē pētījuma mērķi, tomēr tas atbilst pētījuma problēmai; mērķis ir sasniedzams.</p> <p>Atbilstoši pētījuma mērķim formulē pētījuma uzdevumus; tie secīgi aptver visas veicamās darbības, lai sasniegtu pētījuma mērķi.</p>	<p>Formulē pētījuma problēmu, balstoties uz identificētajām aktualitātēm konkrētajā jomā. Visaptveroši, skaidri un saprotami apraksta pētījuma problēmu, sniedzot visu būtisko informāciju, kas nepieciešama pilnīgai tās izpratnei.</p> <p>Skaidri apraksta pētījuma aktualitāti un tās pamatojumu veido visaptverošu, izvērstu un pārliecinoši argumentētu.</p> <p>Kodolīgi, loģiski un skaidri formulē pētījuma mērķi, norādot sasniedzamos rezultātus, un tas atbilst pētījuma problēmai; mērķis ir sasniedzams.</p> <p>Kodolīgi, loģiski un precīzi, kā arī pilnībā atbilstoši pētījuma mērķim formulē pētījuma uzdevumus; tie secīgi aptver visas veicamās darbības, lai sasniegtu pētījuma mērķi.</p>
Pētījuma jautājums/hipotēze	Formulē teorijā nepamatotu pētījuma jautājumu/hipotēzi un/vai neatbilstoši pētījuma problēmai.	Formulē teorijā pamatotu pētījuma jautājumu/hipotēzi atbilstoši pētījuma problēmai pazīstamā situācijā.	Formulē teorijā pamatotu pētījuma jautājumu/hipotēzi atbilstoši pētījuma problēmai jaunā situācijā.	Formulē teorijā pamatotu pētījuma jautājumu/hipotēzi, kas liecina par dziļu problēmas izpratni un atbilst starpdisciplināra pētījuma problēmai.
Literatūras apskata analīze un kvalitāte	<p>Literatūras apskatā demonstrē saturu, kam trūkst loģikas, vai arī tas neatbilst pētījuma mērķim.</p> <p>Izklāsta teorētisko pamatojumu kā vien dažu informācijas avotu konceptu, neanalizējot un neizvēršot nozīmīgākos argumentus, un nodaļā neaplūko svarīgākās idejas.</p> <p>Galvenokārt izmanto pētījuma problēmai neatbilstošus informācijas avotus (piemēram, vispārīgas enciklopēdijas, mācību grāmatas, neakadēmiskas publikācijas).</p>	<p>Literatūras apskatā demonstrē saturu, kurā pētījumam nozīmīgas sadaļas atspoguļotas daļēji, vai arī tikai daļēji atspoguļo ar pētījuma tematu saistītos konceptus, vai arī tie tikai daļēji atbilst pētījuma mērķim.</p> <p>Aprakstošā veidā izklāsta teorētisko pamatojumu kā svarīgāko pētījuma aspektu kopsavilkumu, tomēr argumentācija ir nepilnīgi izvērsta.</p> <p>Izmanto pētījuma tematam atbilstošus informācijas avotus, empīriskos pētījumus u. c., kas tikai daļēji atspoguļo izpratni par pētījuma problēmu.</p>	<p>Literatūras apskatā demonstrē izpratni par galvenajiem ar pētījuma tematu saistītajiem konceptiem, tomēr pārāk plaši vai pārāk šauri atspoguļo nepieciešamos konceptus un saistību starp tiem; literatūras apskata analīze saskan ar pētījumam izvirzīto mērķi.</p> <p>Veido teorētisko pamatojumu, definējot svarīgākos pētījuma aspektus, iekļaujot dažādu saistīto pētījumu rezultātu un atšķirīgu viedokļu analīzi un argumentāciju.</p> <p>Izmanto pētījuma tematam atbilstošu literatūru, empīriskos pētījumus u. c., kas apliecina pietiekamu izpratni par pētījuma problēmu.</p>	<p>Literatūras apskatā demonstrē izpratni par galvenajiem ar pētījuma tematu saistītajiem konceptiem un to saistību; literatūras apskata analīze saskan ar pētījumam izvirzīto mērķi.</p> <p>Veido teorētisko pamatojumu, definējot svarīgākos pētījuma aspektus, iekļaujot dažādu saistīto pētījumu rezultātu un atšķirīgu viedokļu analīzi un izvēršot argumentāciju gan par argumentu apstipriņošanām tēzēm, gan kritiku.</p> <p>Izmanto jaunāko tematam atbilstošu literatūru, empīriskos pētījumus u. c., kas apliecina pietiekamu izpratni par pētījuma problēmu un pētījuma tematam nozīmīgākajiem pētījumiem.</p>

5. tabula. Projekta darba galarezultāts – pētniecības darba apraksts. Snieguma līmeņu apraksts (turpinājums)

Vērtēšanas kritērijs	Snieguma apraksts			
	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
Metodes	<p>Sniedz būtiski nepietiekamu informāciju par mērķa sasniegšanai atbilstošām datu ievākšanas, apstrādes un analīzes pētniecības metodēm un/vai</p> <p>izvēlas neatbilstošas plānošanas, datu ievākšanas, apstrādes un analīzes metodes.</p> <p>Pētījuma metožu aprakstā un pamatojumā pieļauj būtiskas kļūdas, un/vai tajā iztrūkst vairākas būtiskas detaļas, kas neļauj pētījumu atkārtot un iegūt rezultātus, kurus var salīdzināt ar iepriekš veiktajiem.</p> <p>Pilnībā neievēro pētījuma ētiku.</p>	<p>Sniedz ierobežotu informāciju par mērķa sasniegšanai atbilstošām datu ievākšanas, apstrādes un analīzes pētniecības metodēm un/vai</p> <p>izvēlas daļēji atbilstošas plānošanas, datu ievākšanas, apstrādes un analīzes metodes.</p> <p>Pētījuma metožu aprakstā un pamatojumā niekļauj dažas būtiskas detaļas, kas ļauj pētījumu atkārtot tikai daļēji.</p> <p>Pieļauj būtiskus pētījuma ētikas pārkāpumus.</p>	<p>Sniedz pētāmajai problēmai atbilstošu informāciju par mērķa sasniegšanai atbilstošām datu ievākšanas, apstrādes un analīzes pētniecības metodēm, tomēr iekļauj vien būtiskāko informāciju, neatklājot visas detaļas pilnībā,</p> <p>un/vai arī</p> <p>neizvēlas atbilstošākās plānošanas, datu ievākšanas, apstrādes un analīzes metodes.</p> <p>Pētījuma metožu aprakstu un pamatojumu veido pietiekami detalizētu, tādējādi nodrošina tā atkārtojamību un iespēju iegūt līdzvērtīgus rezultātus.</p> <p>Pieļauj dažas nebūtiskas pētījuma ētikas nepilnības.</p>	<p>Sniedz detalizētu informāciju par mērķa sasniegšanai atbilstošām datu ievākšanas, apstrādes un analīzes pētniecības metodēm.</p> <p>Pētījuma metožu aprakstā un pamatojumā iekļauj visas detaļas un tādējādi nodrošina tā atkārtojamību un iespēju iegūt rezultātus, kurus var salīdzināt ar iepriekš veiktajiem.</p> <p>Pilnībā ievēro pētījuma ētiku.</p>
Rezultātu analīze un interpretācija	<p>Apraksta tikai daļu no nozīmīgākajiem rezultātiem, kas attiecas uz darba mērķi, pētījuma jautājumu un/vai hipotēzi un sasniegti ar izmantotajām pētījuma metodēm.</p> <p>Analizē pētījuma datus, pieļaujot būtisku kļūdu (piemēram, kļūdaini formulē likumsakarību), rezultātus nesalīdzina ar informācijas avotiem, zinātnisku terminoloģiju, nekorekti lieto specifiskus apzīmējumus un atbilstošas mērvienības.</p> <p>Izklāsta rezultātus neatbilstošā vai pretrunīgā veidā attiecībā pret izvērīto pētījuma jautājumu un/vai hipotēzi. Pārskata materiālus veido vizuāli nepārdomātus, neprecīzus, un tie nesniedz papildu ieskatu saturā.</p>	<p>Nesaistītā secībā apraksta nozīmīgākos rezultātus, kas attiecas uz darba mērķi, pētījuma jautājumu un/vai hipotēzi un sasniegti ar izmantotajām pētījuma metodēm.</p> <p>Nepilnīgi analizē pētījumu, pieļaujot neprecizitātes, aprakstot pētījuma datus un atklātās likumsakarības, salīdzinot rezultātus ar informācijas avotiem, lietojot zinātnisku terminoloģiju, specifiskus apzīmējumus un atbilstošas mērvienības.</p> <p>Izklāsta rezultātus nekoncektentā veidā attiecībā pret izvērīto pētījuma jautājumu un/vai hipotēzi. Pārskata materiāli ir daļēji precīzi, un tie sniedz daļēju ieskatu saturā.</p>	<p>Loģiskā secībā apraksta visus nozīmīgākos rezultātus, kas attiecas uz darba mērķi, pētījuma jautājumu un/vai hipotēzi un sasniegti ar izmantotajām pētījuma metodēm.</p> <p>Analizē pētījuma datus, identificējot kļūdainus datus, aprakstot un skaidrojot atklātās likumsakarības, salīdzinot rezultātus ar primāriem un sekundāriem informācijas avotiem, korekti izmantojot zinātnisku terminoloģiju, specifiskus apzīmējumus un atbilstošas mērvienības.</p> <p>Izklāsta rezultātus pārdomātā veidā, atbilstoši un saskaņā ar izvērīto pētījuma jautājumu un/vai hipotēzi. Pārskata materiāli ir precīzi, un tie sniedz papildu ieskatu saturā.</p>	<p>Loģiskā secībā apraksta visus rezultātus, kas attiecas uz darba mērķi, pētījuma jautājumu un/vai hipotēzi un sasniegti ar izmantotajām pētījuma metodēm.</p> <p>Analizē pētījuma datus, identificējot kļūdainus datus, aprakstot un skaidrojot atklātās likumsakarības, salīdzinot rezultātus ar primāriem informācijas avotiem, izmantojot datubāzes.</p> <p>Veic datu analīzi, izmantojot zinātniskās valodas stilu.</p> <p>Izklāsta rezultātus pārdomātā veidā, pamatojot izvēli, atbilstoši un saskaņā ar izvērīto pētījuma jautājumu un/vai hipotēzi. Pārskata materiālus veido vizuāli uzskatāmus, precīzus, un tie sniedz padziļinātu ieskatu saturā.</p>

5. tabula. Projekta darba galarezultāts – pētniecības darba apraksts. Snieguma līmeņu apraksts (turpinājums)

Vērtēšanas kritērijs	Snieguma apraksts			
	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
<p>Pētījuma rezultātu praktiskā nozīme un lietojamība, pētījuma vērtējums un iespējamie uzlabojumi, secinājumi</p>	<p>Vispārīgi apraksta rezultātu praktisko nozīmi un lietojamību, pamatojot ar pētījumos iegūtiem faktiem un ar atbilstoši un korekti apstrādātiem datiem.</p> <p>Pētījuma izvērtējumā norāda nebūtiskus vai konstatē atsevišķus pētījuma trūkumus vai ierobežojumus. Ierosina uzlabojumus, ko nav iespējams īstenot.</p> <p>Apraksta neatbilstošus ieteikumus turpmākajiem pētījumiem.</p> <p>Formulē secinājumus, kas nav balstīti iegūto rezultātu analizē, vai nepilnīgi saista izvirzīto pētījuma jautājumu un/vai hipotēzi ar iegūtajiem rezultātiem, formulējot secinājumus par saskatītajām likumsakarībām.</p>	<p>Daļēji apraksta rezultātu praktisko nozīmi un lietojamību, pamatojot ar pētījumos iegūtiem faktiem un ar atbilstoši un korekti apstrādātiem datiem.</p> <p>Pētījuma izvērtējumā pieļauj neprecizitātes, aprakstot pētījuma trūkumus un ierobežojumus. Ierosina nebūtiskus uzlabojumus, kas neietekmē iegūto datu ticamību un precizitāti.</p> <p>Apraksta ieteikumus turpmākajiem pētījumiem, precīzi nenorādot tēmas, kurām nepieciešama rūpīgāka pārbaude un kuras var atklāt jaunus pētījuma virzienus.</p> <p>Formulē secinājumus atbilstoši izvirzītajam pētījuma jautājumam un/vai hipotēzei, tomēr tie tikai daļēji rodas no iegūto rezultātu analīzes un interpretācijas (piemēram, ir plašāki, nekā to pieļauj pētījuma rezultāti), un/vai secinājumos iekļauti vispārzināmi fakti un teorētiskās atziņas.</p>	<p>Daudzpusīgi apraksta rezultātu praktisko nozīmi un lietojamību, pamatojot ar pētījumos iegūtiem faktiem un ar atbilstoši un korekti apstrādātiem datiem.</p> <p>Pētījuma izvērtējumā ietver būtiskākos pētījuma trūkumus un ierobežojumus. Piedāvā reālus, konkrētus iespējamus pētījuma uzlabojumus identificētajiem trūkumiem un ierobežojumiem.</p> <p>Apraksta būtiskākos ieteikumus turpmākajiem pētījumiem, precīzi un detalizēti norādot tēmas, kurām nepieciešama rūpīgāka pārbaude un kuras var atklāt jaunus pētījuma virzienus.</p> <p>Formulē secinājumus, kas rodas no iegūto rezultātu analīzes un interpretācijas, un sniedz daļējas atbildes uz izvirzīto pētījuma jautājumu un/vai hipotēzi.</p>	<p>Visaptveroši apraksta rezultātu praktisko nozīmi un lietojamību, pamatojot ar pētījumos iegūtiem faktiem un ar atbilstoši un korekti apstrādātiem datiem.</p> <p>Pētījuma izvērtējumā apraksta visus pētījuma trūkumus un ierobežojumus. Piedāvā iespējamus pētījuma uzlabojumus vai citus reālus, konkrētus risinājuma veidus identificētajiem trūkumiem un ierobežojumiem.</p> <p>Apraksta daudzpusīgus ieteikumus turpmākajiem pētījumiem, precīzi un detalizēti norādot tēmas, kurām nepieciešama rūpīgāka pārbaude un kuras var atklāt jaunus pētījuma virzienus.</p> <p>Formulē secinājumus, kas ir analītiski, rodas no iegūto rezultātu analīzes un interpretācijas, un sniedz pilnīgas atbildes uz izvirzīto pētījuma jautājumu un/vai hipotēzi. Apraksta secinājumu ierobežojumus, atsaucoties uz pierādījumu trūkumu.</p>

5. tabula. Projekta darba galarezultāts – pētniecības darba apraksts. Snieguma līmeņu apraksts (turpinājums)

Vērtēšanas kritērijs	Snieguma apraksts			
	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
<p>Organizācija, struktūra, noformējums (tai skaitā atsauces un bibliogrāfiskās norādes) un darba valoda</p>	<p>Neskaidri vai nepārliecinoši organizē paustās idejas darbā.</p> <p>Nodaļas iekšējai struktūrai trūkst loģiskas organizācijas. Teksta daļas ir daļēji saskaņotas, taču kopumā nav vienotas.</p> <p>Noformē darbu neatbilstoši prasībām.</p> <p>Nepieciešamajās vietās atsauces neizmanto vai izmanto dažviet.</p> <p>Atsauču noformējums neatbilst kādam vispārpieņemtam stilam.</p> <p>Literatūras sarakstā nenorāda bibliogrāfiskās norādes, vai to uzskaitījums ir nepilnīgs.</p> <p>Rakstveida tekstu veido stilistiski nekorektu un neviendabīgu.</p> <p>Pieļauj vairākas būtiskas pareizrakstības nepilnības, kas apgrūtina teksta uztveri.</p>	<p>Daļēji skaidri organizē paustās idejas darbā.</p> <p>Veido saskaņotu un loģiski sakārtotu nodaļas iekšējo struktūru, tomēr dažas idejas lietotas nevietā un/vai neatbilst formulētajai problēmai.</p> <p>Noformē darbu daļēji atbilstoši prasībām.</p> <p>Izmanto atsauces, bet darbā tās nav lietotas visās nepieciešamajās vietās (dažviet atsauces trūkst).</p> <p>Atsauču noformējums ne visos gadījumos ir precīzs (piemēram, noformē atsauces neatbilstoši kādam vispārpieņemtam stilam).</p> <p>Literatūras sarakstā noformē bibliogrāfiskās norādes neatbilstoši vispārpieņemtam stilam.</p> <p>Rakstveida tekstu veido, pārsvarā ievērojot noteiktu valodas stilu, tomēr tas nav viendabīgs.</p> <p>Pieļauj vairākas nebūtiskas pareizrakstības nepilnības, tomēr tās neapgrūtina teksta uztveri.</p>	<p>Demonstrē loģisku pausto ideju organizāciju, veidojot kopējo argumentu.</p> <p>Veido saskaņotu un loģiski sakārtotu nodaļas iekšējo struktūru, ja nepieciešams, izmanto apakšvirsrakstus, iekļauj pārejas starp paustajām idejām un teksta daļām. Teksta daļas ir savstarpēji saskaņotas.</p> <p>Noformē darbu pārsvarā atbilstoši prasībām, ir iespējamās dažas nebūtiskas nepilnības.</p> <p>Atbilstoši izmanto atsauces gandrīz visās nepieciešamajās vietās (pāris vietās atsauces nenorāda).</p> <p>Atsauču noformējums ne visos gadījumos ir precīzs (piemēram, noformē atsauces atbilstoši kādam vispārpieņemtam stilam, tomēr nekoncekventi).</p> <p>Literatūras sarakstā nekoncekventi noformē bibliogrāfiskās norādes, un tās atbilst atšķirīgiem stilēm.</p> <p>Rakstveida tekstu veido stilistiski korektu un vienotu.</p> <p>Kopumā ievēro pareizrakstības normas, pieļaujot atsevišķas pareizrakstības kļūdas, tomēr tās neietekmē teksta uztveri.</p>	<p>Demonstrē loģisku pausto ideju organizāciju – iekļauj pārejas, lai teksta daļas labi saplūst kopā, un tādējādi rada pārliecinošu argumentāciju.</p> <p>Veido saskaņotu, vispusīgi un loģiski sakārtotu nodaļas iekšējo struktūru, ja nepieciešams, izmanto apakšvirsrakstus, kas lasītāju rosina pašam izdarīt secinājumus un/vai iedziļināties formulētajā problēmā.</p> <p>Noformē darbu pilnībā atbilstoši prasībām. Atsauces ir noformētas korekti.</p> <p>Atbilstoši izmanto atsauces visās nepieciešamajās vietās.</p> <p>Literatūras sarakstā noformē bibliogrāfiskās norādes atbilstoši kādam vispārpieņemtam stilam.</p> <p>Rakstveida tekstu veido stilistiski korektu, vienotu un pārdomātu.</p> <p>Pilnībā ievēro pareizrakstības normas.</p>

Jaunrades darbs: mācību uzņēmums

Īstenojot mācību uzņēmumu un demonstrējot šim projekta darba veidam atbilstošās prasmes (3. tabula), skolēns:

- 1) definē problēmu sabiedrībā un tās aktualitāti;
- 2) formulē mērķi un uzdevumus;
- 3) ģenerē idejas problēmas risināšanai un izvēlas atbilstošāko;
- 4) aprēķina plānotā produkta ražošanas izmaksas, plāno produkta cenu;
- 5) analizē tirgus situāciju, nosaka mērķtirgu, plāno mārketinga stratēģijas, pozicionē produktu;
- 6) izstrādā produktu, veic testēšanu;
- 7) analizē finanšu plūsmu;
- 8) analizē darba procesu, produkta izveidi un tā ilgtspēju;
- 9) publiski demonstrē produktu vai tā prototipu.

Prasmju apguvi skolēns apliecina, radot un iesniedzot mācību uzņēmuma aprakstu un publiski demonstrējot radīto produktu. Mācību uzņēmuma aprakstu veido šādas sadaļas:

- titullapa;
- saturs;
- ievads;
- darba satura izklāsta nodaļas un apakšnodaļas:
 - radītā produkta virzība tirgū,
 - darbības apraksts,
 - rezultātu analīze;
- secinājumi;
- informācijas avotu saraksts;
- pielikumi (ja nepieciešams).

Skolēna projekta darba galarezultātu – mācību uzņēmuma aprakstu – vērtē, izmantojot snieguma līmeņu aprakstu (6. tabula).

Publiski demonstrējot produktu, skolēns:

- prezentē produkta vai tā prototipa priekšrocības;
- iekārto produkta demonstrējumam atbilstošu vidi;
- demonstrē izvēlētos mārketinga paņēmienus sava produkta mērķauditorijas efektīvākai sasniegšanai;
- īsteno lifta runu (pārliecinošs vēstījums par sava uzņēmuma radīto produktu pāris minūtēs) ar pārdomātu saturu par sava mācību uzņēmuma izstrādāto produktu.

Skolēna projekta darba galarezultātu – mācību uzņēmuma (produkta) publisku demonstrēšanu – vērtē, izmantojot snieguma līmeņu aprakstu (7. tabula).

6. tabula. Projekta darba galarezultāts – mācību uzņēmuma apraksts. Snieguma līmeņu apraksts

Vērtēšanas kritērijs	Snieguma apraksts			
	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
Problēma, aktualitāte, mērķis un uzdevumi	Šauri apraksta problēmu, aprakstītās aktualitātes pamatojums ir vājš vai pretrunīgs. Pretrunīgi formulē mērķi, vai arī tas neatbilst formulētajai problēmai. Tikai daļēji formulē uzdevumus, tie pilnībā neaptver visas veicamās darbības, lai sasniegtu mērķi.	Virspusēji apraksta problēmu, problēmas risinājuma nozīme ir nepilnīgi pamatota. Daļēji apraksta problēmas aktualitāti, bet tās pamatojums nav skaidrs, pārliecinošs un pilnīgs. Formulē mērķi, kas daļēji atbilst formulētajai problēmai; mērķis ir daļēji sasniedzams. Skaidri un atbilstoši mērķim formulē uzdevumus, tomēr veicamās darbības nav aprakstītas tik precīzi, lai sasniegtu mērķi.	Pamatojot problēmas risinājuma nozīmi, skaidri apraksta problēmu, kuru risina mācību uzņēmuma piedāvātais produkts, problēmas aktualitātes pamatojums ir pārliecinošs un argumentēts. Pārāk plaši vai pārāk šauri formulē mērķi, tomēr tas atbilst formulētajai problēmai; mērķis ir sasniedzams. Skaidri un atbilstoši mērķim formulē uzdevumus, tie aptver visas veicamās darbības, lai sasniegtu pētījuma mērķi.	Aplūkojot dažādu risinājumu iespējas un pamatojot problēmas risinājuma nozīmi, detalizēti apraksta problēmu, kuru risina mācību uzņēmuma piedāvātais produkts. Skaidri apraksta problēmas aktualitāti, tās pamatojums ir visaptverošs, izvērstas, pārliecinošs un argumentēts. Īsi, loģiski un skaidri formulē mērķi, norādot sasniedzamos rezultātus, un tas atbilst formulētajai problēmai; mērķis ir sasniedzams. Skaidri un atbilstoši mērķim formulē uzdevumus, kā arī tie aptver visas veicamās darbības, lai sasniegtu mērķi. Mācību uzņēmuma uzdevumi ir cieši saistīti ar mērķtīrus vajadzībām.
Produkta cenas veidošanās (tai skaitā resursu izmaksu aprēķins), tās izmaiņas uzņēmuma darbības laikā, pamatojums izmaiņām	Apraksta cenas veidošanās nosacījumus, par pamatu izmantojot tikai daļēju resursu izmaksu aprēķinu. Apkopo produkta izstrādes procesā apzināto resursu izmaksas, pieļauj neprecizitātes, aprēķinot izmaksas vienam produktam.	Apraksta daļu no cenas veidošanās nosacījumiem, galvenokārt pamatojoties uz resursu izmaksas un plānotās peļņas summu. Apkopo produkta izstrādes procesā apzināto resursu izmaksas, aprēķina izmaksas vienam produktam, tomēr aprēķinā neņem vērā pamatlīdzekļu amortizāciju izmaksu, fiksē cenu izmaiņas uzņēmuma darbības laikā.	Apraksta cenas veidošanās nosacījumus, pamatojoties uz vienu no cenas noteikšanas stratēģijām. Apkopo visu produkta izstrādes procesā apzināto resursu izmaksas, aprēķina izmaksas vienam produktam, ņem vērā arī pamatlīdzekļu amortizāciju, pamato cenas izmaiņas laika gaitā.	Detalizēti apraksta visus cenas veidošanās nosacījumus, gan izmantojot resursu izmaksu aprēķinu, gan konkurentu cenas, gan pieprasījumu pēc produkta; laika gaitā mainoties produkta cenai. Apkopo visu produkta izstrādes procesā apzināto resursu izmaksas, aprēķina izmaksas vienam produktam, ņem vērā arī pamatlīdzekļu amortizāciju un tirgus riska faktorus, izmaiņas pamato ar faktiem.

6. tabula. Projekta darba galarezultāts – mācību uzņēmuma apraksts. Snieguma līmeņu apraksts (turpinājums)

Vērtēšanas kritērijs	Snieguma apraksts			
	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
Mācību uzņēmuma situācijas analīze, mērķtirgus noteikšana un produkta pozicionēšana	<p>Uzņēmuma SVID analīzē apskata nelielu daļu gan no stiprajām un vājajām pusēm, gan no iespējām un potenciālajiem draudiem.</p> <p>Neskaidri formulē produkta mērķtirgus un labuma guvējus.</p> <p>Nosaka gan tiešos, gan netiešos konkurentus, mēģina identificēt konkurences priekšrocības.</p> <p>Izveido pozicionēšanas kartes "rāmi", nenosaka būtiskākos produkta radītājus.</p>	<p>Uzņēmuma SVID analīzē formulē daļu no uzņēmuma stiprajām un vājajām pusēm, nosauc tikai dažas iespējas/ potenciālos draudus.</p> <p>Daļēji formulē produkta mērķtirgus un labuma guvējus.</p> <p>Nosaka tiešos konkurentus, apraksta tirgus iespējas, pamatojumā pieļauj neprecizitātes.</p> <p>Izveido pozicionēšanas kartes "rāmi", iekļaujot vispārīgās produkta īpašības, kas rada apgrūtinājumu noteikt situāciju starp konkurentiem.</p>	<p>Uzņēmuma SVID analīzē formulē gan uzņēmuma stiprās un vājās puses, gan iespējas un potenciālos draudus.</p> <p>Loģiski un skaidri formulē produkta mērķtirgus un labuma guvējus, tomēr to dara pārāk plaši vai pārāk šauri.</p> <p>Identificē konkurences priekšrocības, analizē tirgus iespēju, nosaka tiešos konkurentus.</p> <p>Nosaka būtiskākās produkta īpašības, kuras izmantotas, veidojot pozicionēšanas karti; pieļauj neprecizitātes, nosakot konkurentu atrašanās vietu.</p>	<p>Detalizēti veic uzņēmuma SVID analīzi, apskatot gan uzņēmuma stiprās puses un iespējas, gan potenciālos draudus un vājās puses.</p> <p>Īsi, loģiski un skaidri formulē produkta mērķtirgus un labuma guvējus.</p> <p>Precīzi identificē konkurences priekšrocības, analizē dažādas tirgus iespējas, nosaka un analizē tiešos konkurentus.</p> <p>Izmantojot pozicionēšanas karti, precīzi nosaka produkta vietu tirgū starp līdzīgām precēm no paša patērētāja viedokļa, kas palīdz izstrādāt mārketinga aktivitātes.</p>
Mārketinga stratēģiju plānošana, ieviešana un kontrole	<p>Aprakstā neizdala mārketinga stratēģiju elementus.</p> <p>Izvērtē mārketinga metožu efektivitāti, pamatojoties uz personīgo viedokli.</p>	<p>Apraksta daļu no mārketinga stratēģiju elementiem.</p> <p>Izvērtē mārketinga metožu efektivitāti, analizējot pārmaiņas vienā no gadījumiem pret darījumu skaitu.</p>	<p>Apraksta visus izmantotos mārketinga stratēģiju elementus.</p> <p>Analizē mārketinga metožu efektivitāti, izmantojot datus no uzņēmuma darbības.</p>	<p>Detalizēti apraksta gan izmantotos, gan tikai izmēģinātos mārketinga stratēģiju elementus.</p> <p>Detalizēti analizē mārketinga metožu efektivitāti un izmaiņas uzņēmuma darbības laikā.</p>
Efektīva finanšu analīze	<p>Veic dažu uzņēmuma finanšu rādītāju analīzi, pieļauj būtiskas neprecizitātes, kas apgrūtina orientēšanos uzņēmuma situācijā.</p>	<p>Veic dažu uzņēmuma finanšu rādītāju analīzi, pieļauj neprecizitātes.</p>	<p>Veic visu finanšu rādītāju analīzi, aprēķinos pieļauj dažas nebūtiskas neprecizitātes.</p>	<p>Veic visu finanšu rādītāju detalizētu analīzi un precīzus aprēķinus.</p>
Mācību uzņēmuma darbības analīze produkta izveidē un īstenošanā, produkta ilgtspējas analīze	<p>Apraksta mācību uzņēmuma īstenotos uzdevumus, bet tos neanalizē.</p> <p>Izdarā virspusējus secinājumus par uzņēmuma radītā produkta nākotnes potenciālu.</p>	<p>Daļēji analizē mācību uzņēmuma īstenotos uzdevumus.</p> <p>Daļēji analizē uzņēmuma radītā produkta nākotnes potenciālu.</p>	<p>Izmantojot problēmas aprakstu un izvirzītos mērķus un uzdevumus, analizē un izvērtē mācību uzņēmuma īstenotos uzdevumus.</p> <p>Analizē uzņēmuma radītā produkta nākotnes potenciālu, prognozē īstermiņa darbības turpinājumu.</p>	<p>Niansēti izvērtē visus mācību uzņēmuma īstenotos uzdevumus, vērtējuma pamatā ir fakti no uzņēmuma finanšu analīzes un aprakstītās problēmas risinājuma.</p> <p>Analizē uzņēmuma radītā produkta nākotnes potenciālu, prognozē īstermiņa un ilgtermiņa iespējas.</p>

6. tabula. Projekta darba galarezultāts – mācību uzņēmuma apraksts. Snieguma līmeņu apraksts (turpinājums)

Vērtēšanas kritērijs	Snieguma apraksts			
	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
Secinājumi	Neskaidri vai daļēji formulē secinājumus no iegūtajiem rezultātiem un to analīzes; neatspoguļo vai daļēji atspoguļo projekta izvirzītos mērķus un to sasniegšanas līmeni.	Skaidri formulē secinājumus no iegūtajiem rezultātiem un to analīzes; atspoguļo izvirzītos projekta mērķus un to sasniegšanas līmeni.	Skaidri, secīgi un loģiski formulē secinājumus no iegūtajiem rezultātiem un to analīzes; atspoguļo izvirzītos projekta mērķus un to sasniegšanas līmeni.	Skaidri, secīgi un loģiski formulē secinājumus no iegūtajiem rezultātiem, aprakstītās projekta ietekmes, ilgtspējas un to analīzes; atspoguļo izvirzītos projekta mērķus un to sasniegšanas līmeni; formulē ieteikumus, lai labāk sasniegtu projekta mērķus.
Organizācija, struktūra, noformējums (tai skaitā atsauces un bibliogrāfiskās norādes) un darba valoda	<p>Neskaidri vai nepārliciecināmi organizē paustās idejas darbā.</p> <p>Nodaļas iekšējai struktūrai trūkst loģiskas organizācijas. Teksta daļas ir daļēji saskaņotas, taču kopumā nav vienotas.</p> <p>Noformē darbu neatbilstoši prasībām.</p> <p>Nepieciešamajās vietās atsauces neizmanto vai izmanto dažviet.</p> <p>Atsauču noformējums neatbilst kādam vispārpieņemtam stilam.</p> <p>Literatūras sarakstā nenorāda bibliogrāfiskās norādes, vai to uzskaitījums ir nepilnīgs.</p> <p>Rakstveida tekstu veido stilistiski nekorektu un neviendabīgu.</p> <p>Pieļauj vairākas būtiskas pareizrakstības nepilnības, kas apgrūtina teksta uztveri.</p>	<p>Daļēji skaidri organizē paustās idejas darbā.</p> <p>Veido saskaņotu un loģiski sakārtotu nodaļas iekšējo struktūru, tomēr dažas idejas lietotas nevietā un/vai neatbilst formulētajai problēmai.</p> <p>Noformē darbu daļēji atbilstoši prasībām.</p> <p>Izmanto atsauces, bet darbā tās nav lietotas visās nepieciešamajās vietās (dažviet atsauces trūkst).</p> <p>Atsauču noformējums ne visos gadījumos ir precīzs (piemēram, noformē atsauces neatbilstoši kādam vispārpieņemtam stilam).</p> <p>Literatūras sarakstā noformē bibliogrāfiskās norādes neatbilstoši vispārpieņemtam stilam.</p> <p>Rakstveida tekstu veido, pārsvarā ievērojot noteiktu valodas stilu, tomēr tas nav viendabīgs.</p> <p>Pieļauj vairākas nebūtiskas pareizrakstības nepilnības, tomēr tās neapgrūtina teksta uztveri.</p>	<p>Demonstrē loģisku pausto ideju organizāciju, veidojot kopējo argumentu.</p> <p>Veido saskaņotu un loģiski sakārtotu nodaļas iekšējo struktūru, ja nepieciešams, izmanto apakšvirsrakstus, iekļauj pārejas starp paustajām idejām un teksta daļām.</p> <p>Teksta daļas ir savstarpēji saskaņotas.</p> <p>Noformē darbu pārsvarā atbilstoši prasībām, ir iespējamas dažas nebūtiskas nepilnības.</p> <p>Atbilstoši izmanto atsauces gandrīz visās nepieciešamajās vietās (pāris vietās atsauces nenorāda).</p> <p>Atsauču noformējums ne visos gadījumos ir precīzs (piemēram, noformē atsauces atbilstoši kādam vispārpieņemtam stilam, tomēr nekonekventi).</p> <p>Literatūras sarakstā nekonekventi noformē bibliogrāfiskās norādes, un tās atbilst atšķirīgiem stiliem.</p> <p>Rakstveida tekstu veido stilistiski korektu un vienotu.</p> <p>Kopumā ievēro pareizrakstības normas, pieļaujot atsevišķas pareizrakstības kļūdas, tomēr tās neietekmē teksta uztveri.</p>	<p>Demonstrē loģisku pausto ideju organizāciju – iekļauj pārejas, lai teksta daļas labi saplūst kopā, un tādējādi rada pārliciecināmu argumentāciju.</p> <p>Veido saskaņotu, vispusīgi un loģiski sakārtotu nodaļas iekšējo struktūru, ja nepieciešams, izmanto apakšvirsrakstus, kas lasītāju rosina pašam izdarīt secinājumus un/vai iedziļināties formulētajā problēmā.</p> <p>Noformē darbu pilnībā atbilstoši prasībām.</p> <p>Atsauces ir noformētas korekti.</p> <p>Atbilstoši izmanto atsauces visās nepieciešamajās vietās.</p> <p>Literatūras sarakstā noformē bibliogrāfiskās norādes atbilstoši kādam vispārpieņemtam stilam.</p> <p>Rakstveida tekstu veido stilistiski korektu, vienotu un pārdomātu.</p> <p>Pilnībā ievēro pareizrakstības normas.</p>

7. tabula. Projekta darba galarezultāts – mācību uzņēmuma (produkta) publiska demonstrēšana. Snieguma līmeņu apraksts

Vērtēšanas kritērijs	Snieguma apraksts			
	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
Produkta vai tā prototipa priekšrocību demonstrējums, produkta demonstrējumam atbilstošas vides iekārtojums	Demonstrējumā produkta īpašības un funkcijas var noskaidrot, uzdotot jautājumus, prezentācijā tās izskaidrotas netiek; produktam vai tā prototipam nepieciešams uzlabot kvalitāti un piedāvāt mērķtirgum atbilstošas funkcijas. Produktam pamanāmi vāji inovāciju aizmetņi. Daļēji iekārto vidi produkta demonstrējumam, risinājums domāts ikvienam, nav koncentrēšanās uz mērķtirgu vai papildu informācijas sniegšanu par produktu.	Demonstrējumā atklātas produkta īpašības un funkcijas, kas ne vienmēr atbilst mērķtirgus problēmas risinājumam; nepieciešams uzlabot produkta kvalitāti. Produktam pamanāmas inovācijas pazīmes, kas papildināmas turpmākā uzņēmuma darbībā. Produktu vai tā prototipu demonstrē iekārtotā vidē, kas papildina informāciju par produktu, ne vienmēr uzrunā produkta mērķtirgu.	Demonstrējumā atklātas produkta īpašības un funkcijas, kas atbilst plānotajai funkcionalitātei un mērķtirgus prasībām. Produktam salīdzinājumā ar līdzīgiem konkurentu piedāvātiem produktiem vērojamas inovācijas, kas uzrunā mērķtirgu. Izstrādā produkta vai tā prototipa demonstrējumam atbilstošu vides risinājumu; ar piedāvāto iekārtojumu piesaista produkta mērķauditoriju.	Demonstrējumā detalizēti izskaidrotas gan produkta funkcijas/darbība, gan to atbilstība mērķtirgus problēmas risinājumam; piedāvātais risinājums ir kvalitatīvs un drošs, kā arī atbilstošs plānotajai funkcionalitātei. Produktu veido inovatīvu, atbilstošu mērķtirgus vajadzībām, ar vērā ņemamiem uzlabojumiem salīdzinājumā ar konkurentu piedāvājumu. Izstrādā produkta vai tā prototipa demonstrējumam atbilstošu vides risinājumu, kas sniedz papildu informāciju par produktu un ir atbilstošs produkta mērķtirgum, vienlaikus papildinot produkta stāstu.
Mārketiņa paņēmieni	Izmanto mārketiņa aktivitātes, bet tās mērķtirgum nav atbilstošas. Veido grūti saprotamu skaidrojumu, tostarp lieto neprecīzus jēdzienus un terminus, kas nav saistīti ar mārketiņu.	Izmanto mārketiņa aktivitātes, kas ir mērķtirgum daļēji atbilstošas; tās nepieciešams kombinēt ar citām mārketiņa aktivitātēm. Veido saprotamu skaidrojumu un ietver kontekstam atbilstošus piemērus.	Demonstrē daudzveidīgas mārketiņa aktivitātes, kas atbilst mērķtirgum un galvenajai idejai. Veido saprotamu skaidrojumu, izvēloties atbilstoši situācijai lietotus jēdzienus/nosaukumus, un pamato mārketiņa paņēmieni izvēli.	Demonstrē daudzveidīgas mārketiņa aktivitātes, kas gan atbilst mērķtirgum un galvenajai idejai, gan arī papildina cita citu. Veido saprotamu skaidrojumu, izvēloties atbilstoši situācijai precīzi lietotus jēdzienus, un pamato oriģinālu mārketiņa paņēmieni izvēli.
Lifta runa	Runā iekļauj dažus mazāk būtiskus nosacījumus, tādējādi nedemonstrē pārliecību par izstrādāto produktu. Pamatojoties uz personīgo viedokli, veido bezpersonisku vēstījuma tekstu. Īsteno runu, kas nav saistoša, neaktualizē problēmu, nepiesaista mērķtirgu.	Runā iekļauj vairumu no nepieciešamajiem nosacījumiem, tomēr tas rada sasteigtas runas efektu. Pamatojoties uz personīgo viedokli un daļēji piemērojot arī produkta mērķtirgum, veido vēstījuma tekstu. Īsteno runu, kas ir saistoša, taču izmanto saukļus vai idejas no citu produktu reklāmām.	Runā iekļauj visus nepieciešamos nosacījumus, dažreiz jūtama neveiksmīga pāreja. Veido vēstījuma tekstu, kas atbilst produkta mērķtirgum, izceļ nianšes. Īsteno runu, kas iedvesmo, aktualizē problēmu, skar konkrēto mērķtirgu, ir interesanta.	Runā iekļauj visus nepieciešamos nosacījumus, atstājot pārliecinošu iespaidu. Veido vēstījuma tekstu, kas atbilst produkta mērķtirgum un viegli uztverams; nav liekvārdības, nelieto atkārtotus un tukšas frāzes. Īsteno runu, kas iedvesmo, aktualizē problēmu, skar konkrēto mērķtirgu, ir radoša; runā nelieto saukļus, ko izmanto citu produktu reklāmās.

Jaunrades darbs: mākslinieciskās jaunrades darbs

Īstenojot mākslinieciskās jaunrades darbu un demonstrējot šim projekta darba veidam atbilstošās prasmes (3. tabula), skolēns:

- 1) definē problēmu vai tēmu;
- 2) formulē darba mērķi vai ieceri;
- 3) atbilstoši jaunrades darba formai un idejai izvēlas izteiksmes līdzekļus, tehniku un nepieciešamos resursus;
- 4) izveido risinājuma/idejas īstenošanas plānu;
- 5) veic izpēti un eksperimentē;
- 6) izvērtē un uzlabo;
- 7) dokumentē iedvesmas avotus un darba radošo procesu;
- 8) publiski demonstrē artefaktu.

Prasmju apguvi skolēns apliecina, radot un iesniedzot mākslinieciskās jaunrades darba aprakstu un publiski demonstrējot radīto artefaktu, piemēram, performanci, gleznu, izstādi, kompozīciju, koncertu, dzejas lasījumu, teātra izrādi, dejas uzvedumu. Mākslinieciskās jaunrades darba aprakstu veido šādas sadaļas:

- titullapa;
- saturs;
- ievads;
- darba satura izklāsta nodaļas un apakšnodaļas:
 - kultūrkontekstu un avotu apskats (mākslas darbi, kultūrteorētiku teksti, izpētes avoti),
 - metožu apraksts (paņēmieni un risinājumi, kas izmantoti idejas īstenošanā),
 - artefakta apraksts,
 - artefakta demonstrējuma plānošanas un procesa apraksts,
 - rezultātu apkopojums un analīze;
- secinājumi;
- informācijas avotu saraksts;
- pielikumi (ja nepieciešams).

Skolēna projekta darba galarezultātu – mākslinieciskās jaunrades darba aprakstu – vērtē, izmantojot snieguma līmeņu aprakstu (8. tabula).

Publiski demonstrēts artefakts nozīmē to, ka skolēns ir ne vien radījis mākslas darbu (gleznu, dejas kompozīciju, muzikālu skaņdarbu, izrādi), bet arī noorganizējis tā izrādīšanu – nodošanu publikas vērtējumam. Publiski demonstrējot artefaktu, skolēns:

- iekārto vidi artefakta publiskai demonstrēšanai;
- pauž ideju/vēstījumu, izvēloties un lietojot mākslinieciskās izteiksmes līdzekļus atbilstoši mērķim;
- īsteno procesa secīgumu un organizētību.

Skolēna projekta darba galarezultātu – mākslinieciskās jaunrades darba (artefakta) publisku demonstrēšanu – vērtē, izmantojot snieguma līmeņu aprakstu (9. tabula).

8. tabula. Projekta darba galarezultāts – mākslinieciskās jaunrades darba apraksts. Snieguma līmeņu apraksts

Vērtēšanas kritērijs	Snieguma apraksts			
	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
Problēma/ tēma, aktualitāte, darba mērķis vai iecere un uzdevumi	<p>Pavirši definē problēmu/tēmu; problēmas/tēmas apraksts liecina, ka priekšizpēte nav veikta.</p> <p>Neaparaksta problēmas/tēmas aktualitāti, vai aprakstītās aktualitātes pamatojums ir vājš vai pretrunīgs.</p> <p>Neskaidri vai neatbilstoši problēmai/tēmai formulē darba mērķi vai ieceri un uzdevumus; mērķis nav sasniedzams.</p>	<p>Problēmu/tēmu definē virspusēji; problēmas/tēmas apraksts liecina, ka veikta pavirša priekšizpēte.</p> <p>Daļēji apraksta problēmas aktualitāti, bet tās pamatojums nav skaidrs, pārliecinošs un pilnīgs.</p> <p>Pretrunīgi problēmai/tēmai formulē darba mērķi vai ieceri un uzdevumus, neaptver visas veicamās darbības, lai sasniegtu mērķi.</p>	<p>Problēmu/tēmu definē skaidri; problēmas/tēmas apraksts liecina, ka veikta pietiekama priekšizpēte, sniedzot būtiskāko informāciju, kas nepieciešama izpratnei.</p> <p>Skaidri apraksta problēmas aktualitāti, tās pamatojums ir pārliecinošs.</p> <p>Skaidri formulē darba mērķi un uzdevumus; veicamās darbības atbilst pētāmajai problēmai un mērķim vai iecerei.</p>	<p>Problēmu/tēmu definē skaidri, ietverot radošu, personisku un ilgtspējīgu skatījumu; problēmas/tēmas apraksts liecina, ka veikta padziļināta priekšizpēte, sniedzot visu būtisko informāciju, kas nepieciešama pilnīgai izpratnei.</p> <p>Skaidri apraksta problēmas aktualitāti un tās pamatojumu veido visaptverošu, izvērtu un pārliecinoši pamatotu.</p> <p>Iedziļinoties problēmā/tēmā, skaidri un loģiski formulē darba mērķi un uzdevumus; tie aptver visas nepieciešamās darbības, kas atbilst problēmai un mērķim vai iecerei.</p>
Tēmas izpēte	<p>Darba saturs izklāstā demonstrē saturu, kam trūkst loģikas, vai arī tas neatbilst pētījuma mērķim.</p> <p>Izklāsta teorētisko pamatojumu kā informācijas avotu konspektu, bez pamatojuma.</p> <p>Izvēlas informācijas avotus, kas nepilnīgi atspoguļo izpratni par tēmu, un/vai tie ir neatbilstoši un nesaskan ar izvirzīto mērķi un problēmu.</p>	<p>Darba saturs izklāstā demonstrē saturu, kurā pētījumam nozīmīgas sadaļas atspoguļotas daļēji, vai arī tikai daļēji atspoguļo ar darba tēmu saistītos konceptus, vai arī tie tikai daļēji atbilst darba mērķim.</p> <p>Aprakstošā veidā izklāsta teorētisko pamatojumu kā svarīgāko izpētes aspektu kopsavilkumu, tomēr pamatojumu izvērs nepilnīgi.</p> <p>Izvēlas izvirzītajam mērķim galvenokārt atbilstošus informācijas avotus, kas daļēji atspoguļo izpratni par tēmu.</p>	<p>Darba saturs izklāstā demonstrē saturu, kas atbilst darba mērķim, un izpratni par galvenajiem ar darba tēmu saistītajiem konceptiem un to saistību, tomēr tos atspoguļo pārāk plaši vai pārāk šauri.</p> <p>Aprakstošā veidā izklāsta teorētisko pamatojumu kā svarīgāko izpētes aspektu kopsavilkumu, iekļaujot saistīto jautājumu pamatojumu.</p> <p>Izvēlas izvirzītajam mērķim atbilstošus informācijas avotus, kas demonstrē izpratni par tēmu un izvirzīto problēmu; izmanto vēsturiskā konteksta un jaunākos avotus un kultūrtekstus.</p>	<p>Darba saturs izklāstā demonstrē saturu, kas atbilst darba mērķim, un izpratni par galvenajiem ar darba tēmu saistītajiem konceptiem un to saistību.</p> <p>Aprakstošā veidā izklāsta teorētisko pamatojumu kā svarīgāko izpētes aspektu kopsavilkumu, iekļaujot dažādu saistīto jautājumu un viedokļu analīzi; pamatojumā iekļautas gan apstiprinošas tēzes, gan kritika.</p> <p>Izvēlas izvirzītajam mērķim atbilstošus informācijas avotus, kas demonstrē izpratni par tēmu un izvirzīto problēmu; pamato sociālo, kultūras un vēsturiskā konteksta izvēli; izmanto autentiskus, unikālus kultūrtekstus un jaunākos avotus, kas atbilst tēmai.</p>
Tehniskais plānojums un izmantotie resursi	<p>Sniedz būtiski nepietiekamu informāciju par tehnisko plānojumu un/vai resursiem, to izvēle ir nepilnīgi pamatota; vai izvēlas izvirzītajam mērķim neatbilstošu tehnisko plānojumu un/vai resursus.</p>	<p>Sniedz ierobežotu informāciju par izvirzītajam mērķim atbilstošu tehnisko plānojumu un/vai resursiem, to izvēle ir nepilnīgi pamatota; vai izvēlas izvirzītajam mērķim daļēji atbilstošu tehnisko plānojumu un/vai resursus.</p>	<p>Sniedz pietiekamu informāciju par izvirzītajam mērķim atbilstošu tehnisko plānojumu un resursiem, to izvēle ir pamatota.</p> <p>Izvēlas izvirzītajam mērķim atbilstošu un pārdomātu tehnisko plānojumu un resursus.</p>	<p>Sniedz pietiekamu informāciju par izvirzītajam mērķim atbilstošu tehnisko plānojumu un resursiem, to izvēle ir detalizēti pamatota.</p> <p>Izvēlas izvirzītajam mērķim atbilstošu, pārdomātu un radošu tehnisko plānojumu un resursus.</p>

8. tabula. Projekta darba galarezultāts – mākslinieciskās jaunrades darba apraksts. Snieguma līmeņu apraksts (turpinājums)

Vērtēšanas kritērijs	Snieguma apraksts			
	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apgūvis	Apgūvis padziļināti
Secinājumi	Formulē secinājumus, kas netiek balstīti jaunrades procesa un artefakta demonstrējuma laikā gūtajā pieredzē.	Formulē secinājumus, kas daļēji balstīti jaunrades procesa un artefakta demonstrējuma laikā gūtajā pieredzē.	Formulē secinājumus, kas balstīti jaunrades procesa un artefakta demonstrējuma laikā gūtajā pieredzē.	Formulē secinājumus, kas balstīti jaunrades procesa un artefakta demonstrējuma laikā gūtajā pieredzē – tekstā atklājas autora uztveres dziļums, tēlainība un emocionālā pieredze.
Organizācija, struktūra, noformējums (tai skaitā atsauces un bibliogrāfiskās norādes) un darba valoda	<p>Neskaidri vai nepārliecinoši organizē paustās idejas darbā.</p> <p>Nodaļas iekšējai struktūrai trūkst loģiskas organizācijas. Teksta daļas ir daļēji saskaņotas, taču kopumā nav vienotas.</p> <p>Noformē darbu neatbilstoši prasībām.</p> <p>Nepieciešamajās vietās atsauces neizmanto vai izmanto dažviet.</p> <p>Atsauču noformējums neatbilst kādam vispārpieņemtam stilam.</p> <p>Literatūras sarakstā nenorāda bibliogrāfiskās norādes, vai to uzskaitījums ir nepilnīgs.</p> <p>Rakstveida tekstu veido stilistiski nekorektu un neviendabīgu.</p> <p>Pieļauj vairākas būtiskas pareizrakstības nepilnības, kas apgrūtina teksta uztveri.</p>	<p>Daļēji skaidri organizē paustās idejas darbā.</p> <p>Veido saskaņotu un loģiski sakārtotu nodaļas iekšējo struktūru, tomēr dažas idejas lietotas nevietā un/vai neatbilst formulētajai problēmai.</p> <p>Noformē darbu daļēji atbilstoši prasībām.</p> <p>Izmanto atsauces, bet darbā tās nav lietotas visās nepieciešamajās vietās (dažviet atsauces trūkst).</p> <p>Atsauču noformējums ne visos gadījumos ir precīzs (piemēram, noformē atsauces neatbilstoši kādam vispārpieņemtam stilam).</p> <p>Literatūras sarakstā noformē bibliogrāfiskās norādes neatbilstoši vispārpieņemtam stilam.</p> <p>Rakstveida tekstu veido, pārsvarā ievērojot noteiktu valodas stilu, tomēr tas nav viendabīgs.</p> <p>Pieļauj vairākas nebūtiskas pareizrakstības nepilnības, tomēr tās neapgrūtina teksta uztveri.</p>	<p>Demonstrē loģisku pausto ideju organizāciju, veidojot kopējo argumentu.</p> <p>Veido saskaņotu un loģiski sakārtotu nodaļas iekšējo struktūru, ja nepieciešams, izmanto apakšvirsrakstus, iekļauj pārejas starp paustajām idejām un teksta daļām.</p> <p>Teksta daļas ir savstarpēji saskaņotas.</p> <p>Noformē darbu pārsvarā atbilstoši prasībām, ir iespējamās dažas nebūtiskas nepilnības.</p> <p>Atbilstoši izmanto atsauces gandrīz visās nepieciešamajās vietās (pāris vietās atsauces nenorāda).</p> <p>Atsauču noformējums ne visos gadījumos ir precīzs (piemēram, noformē atsauces atbilstoši kādam vispārpieņemtam stilam, tomēr nekorektā).</p> <p>Literatūras sarakstā nekorekti noformē bibliogrāfiskās norādes, un tās atbilst atšķirīgiem stiliem.</p> <p>Rakstveida tekstu veido stilistiski korektu un vienotu.</p> <p>Kopumā ievēro pareizrakstības normas, pieļaujot atsevišķas pareizrakstības kļūdas, tomēr tās neietekmē teksta uztveri.</p>	<p>Demonstrē loģisku pausto ideju organizāciju – iekļauj pārejas, lai teksta daļas labi saplūst kopā, un tādējādi rada pārliecinošu argumentāciju.</p> <p>Veido saskaņotu, vispusīgi un loģiski sakārtotu nodaļas iekšējo struktūru, ja nepieciešams, izmanto apakšvirsrakstus, kas lasītāju rosina pašam izdarīt secinājumus un/vai iedziļināties formulētajā problēmā.</p> <p>Noformē darbu pilnībā atbilstoši prasībām.</p> <p>Atsauces ir noformētas korekti.</p> <p>Atbilstoši izmanto atsauces visās nepieciešamajās vietās.</p> <p>Literatūras sarakstā noformē bibliogrāfiskās norādes atbilstoši kādam vispārpieņemtam stilam.</p> <p>Rakstveida tekstu veido stilistiski korektu, vienotu un pārdomātu.</p> <p>Pilnībā ievēro pareizrakstības normas.</p>

9. tabula. Projekta darba galarezultāts – mākslinieciskā jaunrades darba (artefakta) publiska demonstrēšana. Snieguma līmeņu apraksts

Vērtēšanas kritērijs	Snieguma apraksts			
	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
Ideja, vēstījums un saturs	Īsteno artefakta demonstrējuma ideju, vēstījumu un saturu, kas neatbilst mērķim, un/vai pauž neskaidru skatījumu – ieceri īsteno, demonstrējot vājas prasmes un zināšanas atbilstoši mērķim.	Īsteno artefakta demonstrējuma ideju, vēstījumu un saturu, kas ir daļēji atbilstošs mērķim, un pauž jau iepriekš atklātu skatījumu – ieceri īsteno, demonstrējot nepārliciešošas prasmes un zināšanas atbilstoši mērķim.	Īsteno artefakta demonstrējuma ideju, vēstījumu un saturu, kas ir atbilstošs mērķim, un pauž neatkarīgu skatījumu – ieceri īsteno, demonstrējot pārliciešošas prasmes un zināšanas atbilstoši mērķim.	Īsteno artefakta demonstrējuma ideju, vēstījumu un saturu, kas ir atbilstošs mērķim, pauž neatkarīgu, personiski pārdzīvotu un autentisku skatījumu – ieceri īsteno, demonstrējot izcilas prasmes un zināšanas radoši un atbilstoši mērķim.
Mākslinieciskās izteiksmes līdzekļi	Lieto artefakta mākslinieciskās izteiksmes līdzekļus, kas neatbilst darba galvenajai idejai, vēstījumam un saturam. Pavirši un nepārdomāti (haotiski un/vai neseicīgi) izmanto mākslā raksturīgās tehnikas un stratēģijas.	Lieto artefakta mākslinieciskās izteiksmes līdzekļus, kas ir neskaidri un/vai virspusēji atspoguļo galveno ideju, vēstījumu un saturu. Lietojot vienvēidīgus izteiksmes līdzekļus, pārdomāti izmanto mākslā raksturīgās tehnikas un stratēģijas.	Lieto artefakta mākslinieciskās izteiksmes līdzekļus, kas ir daudzveidīgi un atbilstoši darba galvenajai idejai, vēstījumam un saturam. Kombinējot dažādus izteiksmes līdzekļus, pārdomāti un prasmīgi izmanto mākslā raksturīgās tehnikas un stratēģijas, kā arī atbilstoši artefaktam iekļauj starpdisciplināritātes elementus.	Lieto artefakta mākslinieciskās izteiksmes līdzekļus, kas ir daudzveidīgi, radoši un atbilstoši darba galvenajai idejai, vēstījumam un saturam. Kombinējot dažādus izteiksmes līdzekļus, pārdomāti un prasmīgi izmanto mākslā raksturīgās tehnikas un stratēģijas un pielāgo tos daudzpusīgi, atbilstoši artefaktam uzskatāmi īstenojot mākslu starpdisciplināritāti.
Kompozīcija/uzbūve	Demonstrē artefaktu, kas nav strukturēts, un tā daļas nav savstarpēji saistītas.	Demonstrē artefaktu, kas ir strukturēts, tomēr vietām nav saistījuma starp daļām.	Demonstrē artefaktu, kas ir skaidri strukturēts, tā atsevišķās daļas un elementu izkārtojums ir savstarpēji saistīti.	Demonstrē artefaktu, kas ir loģiski, pamatoti strukturēts, tā atsevišķās daļas, elementu izkārtojums ir savstarpēji saistīts un papildinošs, veidojot kopveselumu.
Demonstrējuma producēšana	Nepārdomāti organizē artefakta demonstrējumu, nav secības un vēstījuma. Konceptija nav īstenota atbilstoši saturam un plānam.	Pārdomāti organizē artefakta demonstrējumu, bet ar neskaidru secību un vēstījumu. Konceptija ir īstenota daļēji atbilstoši saturam un plānam.	Mērķtiecīgi, secīgi un patstāvīgi organizē artefakta demonstrējumu. Konceptija ir īstenota atbilstoši saturam un plānam.	Radoši, mērķtiecīgi, secīgi un patstāvīgi organizē artefakta demonstrējumu. Konceptija ir īstenota atbilstoši saturam un plānam, izvirzot ilgtspējīgus risinājumus.

Jaunrades darbs: dizaina risinājums

Īstenojot dizaina risinājumu un demonstrējot šim projekta darba veidam atbilstošās prasmes (3. tabula), skolēns:

- 1) definē problēmu/izaicinājumu;
- 2) formulē problēmas/izaicinājuma izpētes mērķi;
- 3) sastāda un īsteno izpētes plānu;
- 4) rada un attīsta ideju, izvēloties iecerei atbilstošus izteiksmes līdzekļus, tehniku un nepieciešamos resursus;
- 5) īsteno radošo risinājumu, veido skices un zemas detalizācijas prototipus;
- 6) testē prototipu;
- 7) plāno risinājuma izstrādes gaitu un apraksta tā dzīves ciklu;
- 8) veic dizaina risinājuma materiālu un tehnoloģiju izpēti;
- 9) īsteno dizaina risinājumu (Alfa prototips);
- 10) plāno mārketinga aktivitātes;
- 11) publiski demonstrē prototipu skatē un sniedz īso prezentāciju (*pitch*).

Prasmju apguvi skolēns apliecina, radot un iesniedzot dizaina risinājuma aprakstu un publiski demonstrējot radīto prototipu. Dizaina risinājuma aprakstu veido šādas sadaļas:

- titullapa;
- saturs;
- ievads;
- dizaina risinājuma izstrādes apraksts:
 - problēmas/izaicinājuma izpētes rezultātu analīze,
 - idejas attīstība,
 - detalizēts prototips,
 - prototipa testēšana un rezultāti,
 - tehnoloģijas izpēte,
 - dzīves cikls,
 - mārketinga aktivitāšu plānošana;
- secinājumi,
- pielikumi (ja nepieciešams).

Skolēna projekta darba galarezultātu – dizaina risinājuma aprakstu – vērtē, izmantojot snieguma līmeņu aprakstu (10. tabula).

Publiski demonstrējot prototipu, skolēns:

- sagatavojas prototipa demonstrēšanai, izstrādājot prototipa preču zīmi un prototipa nosaukumu;
- demonstrē prototipa funkcijas un īpašības, atbilstību mērķtirgus problēmas risinājumam;
- demonstrē mārketinga stratēģiju un materiālus (audio, video un vizuālie materiāli);
- sniedz īso prezentāciju (*pitch*).

Skolēna projekta darba galarezultātu – dizaina risinājuma (prototipa) publisku demonstrēšanu – vērtē, izmantojot snieguma līmeņu aprakstu (11. tabula).

10. tabula. Projekta darba galarezultāts – dizaina risinājuma apraksts. Snieguma līmeņu apraksts³

Vērtēšanas kritērijs	Snieguma apraksts			
	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
Problēma/izaicinājums, aktualitāte un mērķis	<p>Nenodefinē problēmu/izaicinājumu un neraksturo tās cēloņus.</p> <p>Nenodefinē aktualitāti vai aprakstā pamato to neskaidri.</p> <p>Pretrunīgi vai arī neatbilstoši problēmai/aktualitātei formulē mērķi; mērķis nav sasniedzams.</p> <p>Neatbilstoši mērķim formulē uzdevumus; tie neaptver visas veicamās darbības, lai sasniegtu mērķi.</p> <p>Nenosaka mērķauditoriju.</p> <p>Aprakstā izmanto informāciju, kas ir vienveidīga. Izmanto vienu informācijas avotu.</p>	<p>Problēmu/izaicinājumu definē neskaidri, ir raksturoti mazsvarīgi problēmas/izaicinājuma cēloņi.</p> <p>Definē aktualitāti, tomēr apraksta to neskaidri/vispārīgi un pretrunīgi pamato.</p> <p>Daļēji atbilstoši problēmai/aktualitātei formulē mērķi; mērķis ir daļēji sasniedzams.</p> <p>Daļēji atbilstoši mērķim formulē uzdevumus; tie aptver visas veicamās darbības, tomēr tās nav aprakstītas pietiekami precīzi, lai sasniegtu mērķi.</p> <p>Pārāk plaši vai šauri formulē mērķauditoriju, izmantojot neatbilstošas izpētes metodes.</p> <p>Aprakstā izmanto vairākus informācijas avotus, bet informācija ir vienveidīga.</p>	<p>Problēmu/izaicinājumu definē skaidri, raksturo tikai pašus būtiskākos problēmas/izaicinājuma cēloņus.</p> <p>Definē un skaidri apraksta aktualitāti, pamatojums ir atbilstošs.</p> <p>Pārāk plaši vai pārāk šauri formulē mērķi, tomēr tas atbilst problēmai/aktualitātei; mērķis ir sasniedzams.</p> <p>Atbilstoši pētījuma mērķim formulē uzdevumus; tie aptver visas veicamās darbības, lai sasniegtu mērķi.</p> <p>Nosaka atbilstošu mērķauditoriju, izmantojot daudzveidīgas/atbilstošas metodes.</p> <p>Aprakstā izmanto daudzveidīgus informācijas avotus.</p>	<p>Problēmu/izaicinājumu definē skaidri, detalizēti un visaptveroši raksturo problēmas/izaicinājuma cēloņus.</p> <p>Skaidri definē aktualitāti un to pamatoti, pārliecinoši apraksta.</p> <p>Kodolīgi, loģiski un skaidri formulē mērķi, norādot sasniedzamos rezultātus, un tas atbilst problēmai/aktualitātei; mērķis ir sasniedzams.</p> <p>Kodolīgi, skaidri un precīzi, kā arī pilnībā atbilstoši mērķim formulē uzdevumus; tie ir pārvaldāmi un aptver visas veicamās darbības, lai sasniegtu mērķi.</p> <p>Nosaka atbilstošu mērķauditoriju, izmantojot atbilstošas un pamatotas metodes.</p> <p>Aprakstā izmanto daudzveidīgus informācijas avotus, kas paplašina problēmas/aktualitātes kontekstu.</p>
Datu ieguve	<p>Apstrādā daļu no iegūtajiem datiem. Veido neskaidru kopsavilkumu, neizdara secinājumus.</p> <p>Kvalitatīvo un kvantitatīvo datu ieguves apraksts liecina, ka tā veikta neatbilstoši problēmai/izaicinājumam.</p> <p>Neveic tirgus izpēti.</p> <p>Neskaidri formulē projekta mērķgrupu.</p> <p>Izvēlas un apraksta mērķauditoriju, kuru neskar formulētā problēma vai kura nav tai aktuāla.</p> <p>Grūtības organizēt dokumentus, neanalizē un neapstrādā iegūto informāciju.</p>	<p>Apstrādā visus iegūtos datus. Veido neskaidru vai pārāk vispārīgu kopsavilkumu un secinājumus.</p> <p>Kvalitatīvo un kvantitatīvo datu ieguves apraksts liecina, ka tā veikta atbilstoši problēmai/izaicinājumam, bet pilnībā neraksturojot vai pārāk vispārīgi raksturojot to.</p> <p>Vispārīgi vai pretrunīgi veic tirgus izpēti.</p> <p>Vispārīgi formulē projekta mērķgrupu.</p> <p>Izvēlas un apraksta mērķauditoriju, kuru skar formulētā problēma, tomēr nav tai raksturīga vai primāra.</p> <p>Organizē dokumentus, vispārīgi analizē un apstrādā iegūtos datus.</p>	<p>Apstrādā visus iegūtos datus. Veido skaidru un loģisku kopsavilkumu, izdara secinājumus.</p> <p>Kvalitatīvo un kvantitatīvo datu ieguves apraksts liecina, ka tā veikta atbilstoši pētījuma problēmai/izaicinājumam.</p> <p>Veic tirgus izpēti, pamatojums ir nepilnīgs.</p> <p>Skaidri formulē projekta mērķgrupu, tomēr pārāk plaši vai pārāk šauri.</p> <p>Izvēlas un apraksta mērķauditoriju, kuru skar formulētā problēma un kura ir tai aktuāla.</p> <p>Digitāli organizē dokumentus, analizē, strukturē un apstrādā iegūtos rezultātus.</p> <p>Izmanto datu digitālos apstrādes rīkus, bet rezultātus apstrādā vispārīgi, nepamato to lietojamību.</p>	<p>Apstrādā visus iegūtos datus un veido skaidru un loģisku kopsavilkumu, izdara secinājumus un veic korekcijas formulēto uzdevumu un aktivitāšu plānā.</p> <p>Kvalitatīvo un kvantitatīvo datu ieguves apraksts liecina, ka tā veikta atbilstoši izvirzītajam mērķim; izmantoti daudzveidīgi datu ieguves avoti.</p> <p>Veic tirgus izpēti, pamatojums ir skaidrs.</p> <p>Lakoniski, loģiski un skaidri formulē projekta mērķgrupu.</p> <p>Izvēlas un apraksta mērķauditoriju, kuru skar formulētā problēma un kura ir tai aktuāla. Aprakstā ietver informāciju, kas liecina, ka iegūti dati arī no citām mērķgrupām, sniedzot plašāku problēmas kontekstu atbilstoši izvirzītajam mērķim.</p> <p>Digitāli organizē un apstrādā dokumentus, analizē iegūtos datus. Mērķtiecīgi organizē/strukturē un vizualizē datus (piemēram, diagrammās), izmanto datu digitālos apstrādes rīkus.</p>

10. tabula. Projekta darba galarezultāts – dizaina risinājuma apraksts. Snieguma līmeņu apraksts³ (turpinājums)

Vērtēšanas kritērijs	Snieguma apraksts			
	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
Idejas attīstība, prototipēšanas process, testēšana un rezultāti	<p>Idejas attīstību atspoguļo neskaidri un neraksturo iedvesmas avotus.</p> <p>Testē prototipu, bet neanalizē un neuzlabo iterācijās radīto risinājumu. Neveido ierosinājumus gala risinājuma pilnveidei vai formulē nepilnīgi.</p> <p>Prototips un skices ir zemas kvalitātes. Skices nesaprotamas, risinājumu neraksturojošas, bez paskaidrojoša apraksta. Izveidotais prototips neatbilst izvirzītajam risinājuma mērķim (funkcionalitātei, materiālam u. c. raksturojošām iezīmēm).</p> <p>Nedokumentē prototipēšanas procesu vai dokumentē to haotiski un fragmentāri.</p>	<p>Idejas attīstību atspoguļo skaidri, tomēr ideja raksturota fragmentāri vai tā nav pamatota, vai neatbilstoši idejai formulē iedvesmas avotus.</p> <p>Testē prototipu un analizē iterācijās radītos risinājumus. Neskaidri formulē ierosinājumus pilnveidei.</p> <p>Prototips un skices ir vidējas kvalitātes. Skices ir saprotamas, risinājumu raksturojot vispārīgi, ar īsu fragmentāri paskaidrojošu aprakstu. Izveidotais prototips kopumā atbilst izvirzītajam risinājuma mērķim, tomēr niekļauj visas tā raksturojošās iezīmes.</p> <p>Secīgi, bet pārāk vispārīgi dokumentē prototipēšanas procesu.</p>	<p>Idejas attīstību atspoguļo skaidri, atbilstoši idejai formulē iedvesmas avotus un izstrādā saskanīgus vizuālos materiālus.</p> <p>Plāno un testē prototipu vairākās iterācijās, materiālos un tehnikās, analizē un uzlabo. Izvērtē izmaiņas, nosaka skaidrus uzlabojumus pilnveidei.</p> <p>Prototips un skices ir labas kvalitātes. Skices ir saprotamas, risinājumā raksturojot ar saprotamu/atbilstošu risinājuma mērķim paskaidrojošu aprakstu. Izveidotais prototips ir kvalitatīvs, bez detalizācijas un atbilst izvirzītajam risinājuma mērķim, iekļaujot būtiskākās un raksturojošākās iezīmes.</p> <p>Izvērsti un secīgi dokumentē prototipēšanas procesu. Digitāli noformē informāciju.</p>	<p>Idejas attīstību atspoguļo skaidri un detalizēti, atbilstoši idejai formulē un pamato iedvesmas avotus; izstrādā ar dizaina koncepciju saskanīgus un ideju akcentējošus vizuālos materiālus.</p> <p>Plāno un testē prototipus vairākās iterācijās, mainot parametrus un eksperimentējot ar materiāliem un tehnikām. Analizē iegūtos datus un veic skaidrus un pamatotus uzlabojumus, kas izceļ risinājuma priekšrocības.</p> <p>Prototips un skices ir augstas kvalitātes. Skices ir saprotamas un detalizētas, aprakstā konstruktīvi raksturojot risinājumu. Izveidotais prototips ir kvalitatīvs un detalizēts, atbilst izvirzītajam mērķim, izceļot risinājuma priekšrocības.</p> <p>Detalizēti un secīgi dokumentē prototipēšanas procesu. Digitāli organizē un noformē informāciju.</p>
Izmantoto resursu un tehnoloģiju pamatojums	<p>Uzskaita vien dažus no būtiskākajiem nepieciešamajiem resursiem risinājuma izgatavošanai un īstenošanai.</p> <p>Nepilnīgi pamato resursu un tehnoloģiju izvēli – veic to fragmentāri, apraksta pārāk vispārīgi un/vai to nepamato. Neveic izmaksu aprēķinu.</p>	<p>Uzskaita tikai pašus būtiskākos nepieciešamos resursus risinājuma izgatavošanai un īstenošanai.</p> <p>Resursu izvēli pamato nepilnīgi, aprakstot tikai dažu resursu izvēli, un/vai pārāk vispārīgi vai neprecīzi pamato risinājuma funkcionalitāti, iespējamus materiālus un to ilgtspēju, izmantotās tehnoloģijas, konstrukciju, ergonomiku, formu, krāsu vai citas raksturojošās īpašības.</p> <p>Izmaksu aprēķinu veic tikai daļai resursu.</p>	<p>Uzskaita visus nepieciešamos resursus risinājuma izgatavošanai un īstenošanai.</p> <p>Saprotami pamato visu resursu izvēli, aprakstot būtiskākās risinājuma raksturojošākās īpašības (piemēram, funkcionalitāti, iespējamus materiālus un to ilgtspēju, izmantotās tehnoloģijas, konstrukciju, ergonomiku, formu, krāsu vai citas raksturojošās īpašības).</p> <p>Izmaksu aprēķinu veic tikai pamatresursiem. Veic labai draudzīgu materiālu izvēli, tomēr to pilnībā nepamato.</p>	<p>Uzskaita visus nepieciešamos resursus risinājuma izgatavošanai un īstenošanai.</p> <p>Saprotami pamato visu resursu izvēli, detalizēti aprakstot būtiskākās risinājuma raksturojošākās īpašības (piemēram, funkcionalitāti, iespējamus materiālus un to ilgtspēju, izmantotās tehnoloģijas, konstrukciju, ergonomiku, formu, krāsu vai citas raksturojošās īpašības). Pievērš uzmanību visiem būtiskajiem risinājuma elementiem.</p> <p>Veic resursu izmaksu aprēķinu.</p> <p>Dabai draudzīgu materiālu izvēli balsta tirgus izpētē/ekonomiskā pamatojumā.</p>

10. tabula. Projekta darba galarezultāts – dizaina risinājuma apraksts. Snieguma līmeņu apraksts³ (turpinājums)

Vērtēšanas kritērijs	Snieguma apraksts			
	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
Risinājuma dzīves cikla apraksts	Vispārīgi un nekonkrēti apraksta un pamato risinājuma lietošanu, lietošanas vidi un ietekmējošos apstākļus. Neaparaksta vai pretrunīgi pamato dzīves ciklu, iespējamos riskus, vides piesārņojumu un utilizācijas prasības.	Vispārīgi/neizvērsti, bet saprotami apraksta un pamato risinājuma lietošanu, lietošanas vidi un ietekmējošos apstākļus. Saprotami apraksta, bet pretrunīgi pamato dzīves ciklu, iespējamos riskus, vides piesārņojumu un utilizācijas prasības.	Saprotami un lakoniski apraksta un pamato risinājuma lietošanu, lietošanas vidi un ietekmējošos apstākļus. Skaidri apraksta un pamato dzīves ciklu, iespējamos riskus, vides piesārņojumu un utilizācijas prasības. Mēģina pamatot un argumentēt problēmas sasaisti ar globālajiem procesiem.	Saprotami un detalizēti apraksta un pamato risinājuma lietošanu, lietošanas vidi un ietekmējošos apstākļus. Skaidri un visaptveroši apraksta un pamato dzīves ciklu, iespējamos riskus un to analīzi, vides piesārņojumu un utilizācijas prasības. Pamato un argumentē problēmas sasaisti ar globālajiem procesiem.
Mārketinga aktivitāšu plānošana prototipa demonstrējumam	Nekonkrēti vai pārāk vispārīgi, lai realizētu, paskaidro, kā tiks izmantoti komunikācijas kanāli, veicinot risinājuma atpazīstamību. Neaparaksta mārketinga stratēģijas plānu risinājuma virzīšanai tirgū.	Paskaidro, kā tiks izmantoti komunikācijas kanāli, lai veicinātu risinājuma atpazīstamību. Nepilnīgi apraksta mārketinga stratēģijas plānu. Risinājuma virzīšanai tirgū trūkst pierādījumu (risinājuma mērķauditorijas izpētē, izvēlētajos komunikācijas kanālos vai demonstrēšanas laikā).	Skaidro un pamato, kā tiks izmantoti komunikācijas kanāli, lai veicinātu risinājuma atpazīstamību. Apraksta un plāno mārketinga stratēģiju. Risinājuma virzīšanai tirgū izmanto iegūtos pierādījumus (risinājuma mērķauditorijas izpēte, komunikācijas kanāli, demonstrēšanas laiks un vēstījuma forma), plāno kampaņas izmaksas.	Detalizēti skaidro un pamato, kā tiks izmantoti komunikācijas kanāli, lai veicinātu risinājuma atpazīstamību. Apraksta, plāno un izvēlas risinājumam atbilstošāko mārketinga stratēģiju, kas balstīta veiktajā izpētē. Plāno un samēro kampaņas izmaksas atbilstoši risinājuma pozicionēšanai tirgū.
Risinājuma demonstrējumam atbilstošas vides iekārtojuma plānošana	Nav veikts risinājuma demonstrējuma vides apraksts.	Pārāk vispārīgi vai neskaidri apraksta risinājuma demonstrējuma vidi. Vides iekārtojuma plānojums nav pilnībā pārdomāts, realizēta tikai daļa no apraksta plānā paredzētā.	Skaidri un saprotami apraksta risinājuma demonstrējuma vidi. Vides iekārtojuma plānojums ir pārdomāts un atbilst risinājuma apraksta plānam.	Demonstrējuma vides apraksts ir skaidrs un saprotams, ir izpratne par risinājuma vajadzībām atbilstošām prasībām. Vides iekārtojuma plānojumam ir izmantoti oriģināli, pārdomāti un atjautīgi risinājumi.
Rezultāti un secinājumi	Neskaidri formulē secinājumus vai izvērtē tikai dažus no iegūtajiem rezultātiem un to analīzes, tie neatspoguļo vai atspoguļo tikai dažus izvirzītos projekta mērķus un to sasniegšanas līmeni.	Skaidri formulē secinājumus, tie izriet no iegūtajiem rezultātiem un to analīzes, tomēr atspoguļo tikai daļu izvirzīto projekta mērķu un to sasniegšanas līmeni.	Skaidri, secīgi un loģiski formulē secinājumus, tie izriet no iegūtajiem rezultātiem un to analīzes un atspoguļo visus izvirzītos projekta mērķus un to sasniegšanas līmeni.	Skaidri, secīgi un loģiski formulē secinājumus, tie izriet no iegūtajiem rezultātiem, aprakstītās projekta ietekmes, ilgtspējas un to analīzes un pilnīgi atspoguļo izvirzītos projekta mērķus un to sasniegšanas līmeni.

10. tabula. Projekta darba galarezultāts – dizaina risinājuma apraksts. Snieguma līmeņu apraksts³ (turpinājums)

Vērtēšanas kritērijs	Snieguma apraksts			
	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
<p>Organizācija, struktūra, noformējums (tai skaitā atsaucis un bibliogrāfiskās norādes) un darba valoda</p>	<p>Neskaidri vai nepārliecinoši organizē paustās idejas darbā.</p> <p>Nodaļas iekšējai struktūrai trūkst loģiskas organizācijas. Teksta daļas ir daļēji saskaņotas, taču kopumā nav vienotas.</p> <p>Noformē darbu neatbilstoši prasībām.</p> <p>Nepieciešamajās vietās atsaucis neizmanto vai izmanto dažviet.</p> <p>Atsauču noformējums neatbilst kādam vispārpieņemtam stilam.</p> <p>Literatūras sarakstā nenorāda bibliogrāfiskās norādes, vai to uzskaitījums ir nepilnīgs.</p> <p>Rakstveida tekstu veido stilistiski nekorektu un neviendabīgu.</p> <p>Pieļauj vairākas būtiskas pareizrakstības nepilnības, kas apgrūtina teksta uztveri.</p>	<p>Daļēji skaidri organizē paustās idejas darbā.</p> <p>Veido saskaņotu un loģiski sakārtotu nodaļas iekšējo struktūru, tomēr dažas idejas lietotas nevietā un/vai neatbilst formulētajai problēmai.</p> <p>Noformē darbu daļēji atbilstoši prasībām.</p> <p>Izmanto atsaucis, bet darbā tās nav lietotas visās nepieciešamajās vietās (dažviet atsaucis trūkst).</p> <p>Atsauču noformējums ne visos gadījumos ir precīzs (piemēram, noformē atsaucis neatbilstoši kādam vispārpieņemtam stilam).</p> <p>Literatūras sarakstā noformē bibliogrāfiskās norādes neatbilstoši vispārpieņemtam stilam.</p> <p>Rakstveida tekstu veido, pārsvarā ievērojot noteiktu valodas stilu, tomēr tas nav viendabīgs.</p> <p>Pieļauj vairākas nebūtiskas pareizrakstības nepilnības, tomēr tās neapgrūtina teksta uztveri.</p>	<p>Demonstrē loģisku pausto ideju organizāciju, veidojot kopējo argumentu.</p> <p>Veido saskaņotu un loģiski sakārtotu nodaļas iekšējo struktūru, ja nepieciešams, izmanto apakšvirsrakstus, iekļauj pārejas starp paustajām idejām un teksta daļām. Teksta daļas ir savstarpēji saskaņotas.</p> <p>Noformē darbu pārsvarā atbilstoši prasībām, ir iespējamas dažas nebūtiskas nepilnības.</p> <p>Atbilstoši izmanto atsaucis gandrīz visās nepieciešamajās vietās (pāris vietās atsaucis nenorāda).</p> <p>Atsauču noformējums ne visos gadījumos ir precīzs (piemēram, noformē atsaucis atbilstoši kādam vispārpieņemtam stilam, tomēr nekonekventi).</p> <p>Literatūras sarakstā nekonekventi noformē bibliogrāfiskās norādes, un tās atbilst atšķirīgiem stilam.</p> <p>Rakstveida tekstu veido stilistiski korektu un vienotu.</p> <p>Kopumā ievēro pareizrakstības normas, pieļaujot atsevišķas pareizrakstības kļūdas, tomēr tās neietekmē teksta uztveri.</p>	<p>Demonstrē loģisku pausto ideju organizāciju – iekļauj pārejas, lai teksta daļas labi saplūst kopā, un tādējādi rada pārliecinošu argumentāciju.</p> <p>Veido saskaņotu, vispusīgi un loģiski sakārtotu nodaļas iekšējo struktūru, ja nepieciešams, izmanto apakšvirsrakstus, kas lasītāju rosina pašam izdarīt secinājumus un/vai iedziļināties formulētajā problēmā.</p> <p>Noformē darbu pilnībā atbilstoši prasībām. Atsaucis ir noformētas korekti.</p> <p>Atbilstoši izmanto atsaucis visās nepieciešamajās vietās.</p> <p>Literatūras sarakstā noformē bibliogrāfiskās norādes atbilstoši kādam vispārpieņemtam stilam.</p> <p>Rakstveida tekstu veido stilistiski korektu, vienotu un pārdomātu.</p> <p>Pilnībā ievēro pareizrakstības normas.</p>

³ Vērtējot skolēna īstenotā projekta darba – dizaina risinājuma – aprakstu, aicinām ņemt vērā izvēlēto dizaina risinājuma veidu un izmantot šim veidam atbilstošus piedāvātos vērtēšanas kritērijus.

11. tabula. Projekta darba galarezultāts – dizaina risinājuma (prototipa) publiska demonstrēšana. Snieguma līmeņu apraksts⁴

Vērtēšanas kritērijs	Snieguma apraksts			
	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
Prototipa demonstrējums	Demonstrē prototipu, bet tas neatbilst vai aptver tikai daļu no plānotā risinājuma mērķa, plānotām/ paredzētām funkcijām, īpašībām un demonstrēšanas vides.	Demonstrē prototipu, kas atbilst plānotā risinājuma mērķim, tomēr plānotām funkcijām, īpašībām un demonstrēšanas videi nepieciešams uzlabot kvalitāti.	Demonstrē prototipu, kas atbilst izvirzītā risinājuma mērķim, plānotām funkcijām, īpašībām un demonstrēšanas videi.	Demonstrē prototipu, kas pilnībā atbilst izvirzītā risinājuma mērķim, plānotām funkcijām, īpašībām un demonstrēšanas videi.
Mārketiņa aktivitāšu īstenošana	<p>Mārketiņa materiālu saturā, vēstījumā, vizuālajos izteiksmes līdzekļos ir redzama ietekme no apskatītajiem paraugiem (piemēram, stila grāmatām), nav ievēroti godīga dizaina principi. Nesaprotami un pretrunīgi formulēti risinājuma dizaina koncepti.</p> <p>Apraksts nav veidots vai veidots fragmentāri un nesaprotami.</p> <p>Dizaina risinājuma preču zīme ir tehniski vienkārši izpildīta, bez detalizācijas ar nepilnībām izteiksmes līdzekļos (piemēram, kompozīcija).</p> <p>Izstrādātā mārketiņa stratēģija nav piemērota dizaina risinājumam – nav izvērtētas un pārdomātas veicamās darbības un mērķi, vajadzīgie resursi un citi faktori (piemēram, mērķauditorija, komunikācijas kanāli), lai plānotu aktivitātes.</p>	<p>Mārketiņa materiālu saturs, vēstījums, vizuālie izteiksmes līdzekļi un izpildījums ir vienkāršs, bez detalizācijas, tomēr saskanīgs ar dizaina risinājuma dizaina konceptu. Ideja noformulēta vispārīgi, nenoteikti. Ievēroti daži godīga dizaina principi.</p> <p>Apraksts veidots īsi, bez skaidrojuma.</p> <p>Dizaina risinājuma preču zīme ir tehniski kvalitatīvi un vienkārši izpildīta, atbilstoši preču zīmju veidam.</p> <p>Izstrādātā mārketiņa stratēģija ir piemērota dizaina risinājumam, tomēr nav izvērtētas un pārdomātas visas veicamās darbības, mērķi un vajadzīgie resursi, kā arī citi faktori, lai izstrādātu plānotās aktivitātes.</p>	<p>Mārketiņa materiālu saturs, vēstījums, vizuālie izteiksmes līdzekļi un izpildījums atbilst risinājuma pārstāvošās nozares specifikai un balstīts izpētes secinājumos, saskanīgs ar dizaina risinājuma dizaina konceptu.</p> <p>Ideja noformulēta saprotami un skaidri. Ievēroti godīga dizaina principi.</p> <p>Apraksts veidots, pamatojot un paskaidrojot ideju.</p> <p>Dizaina risinājuma preču zīme ir tehniski kvalitatīvi un labi izpildīta. Izpētē pamato vizuālo izteiksmes līdzekļu izvēli, risinājuma koncepts ir vienots.</p> <p>Izstrādātā mārketiņa stratēģija ir piemērota dizaina risinājumam, ir izvērtētas un pārdomātas visas veicamās darbības un mērķi, vajadzīgie resursi, kā arī citi faktori, lai izstrādātu plānotās aktivitātes.</p>	<p>Mārketiņa materiālu saturs, vēstījums, vizuālie izteiksmes līdzekļi un izpildījums atbilst risinājuma pārstāvošās nozares specifikai. Izpētē gūtās atziņas izmanto, lai uzlabotu savu risinājumu atbilstoši dizaina konceptam.</p> <p>Ideja noformulēta skaidri, pamatota izpētē. Ievēro godīga dizaina principus un to izpaušmes savā koncepcijā.</p> <p>Apraksts veidots skaidri, pamatojot un detalizēti paskaidrojot ideju.</p> <p>Dizaina risinājuma preču zīme ir tehniski kvalitatīvi, skaidri un detalizēti izpildīta. Izpētē pamato vizuālo izteiksmes līdzekļu un elementu izvēli un veido atbilstoši un vienoti sava risinājuma konceptam.</p> <p>Izstrādātā mārketiņa stratēģija ir piemērota dizaina risinājumam, ir izvērtētas un pārdomātas visas veicamās darbības un mērķi, vajadzīgie resursi, kā arī citi faktori, lai izstrādātu plānotās aktivitātes. Ievēro vairākas piemērotas komunikācijas kanālu un vajadzīgo resursu kombinācijas.</p>

11. tabula. Projekta darba galarezultāts – dizaina risinājuma (prototipa) publiska demonstrēšana. Snieguma līmeņu apraksts⁴ (turpinājums)

Vērtēšanas kritērijs	Snieguma apraksts			
	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
Īsā prezentācija (pitch)	<p>Prezentācijas struktūra un saturs neatbilst dizaina konceptam.</p> <p>Risinājuma procesa izklāsts neatbilst mērķauditorijai un videi.</p> <p>Izmanto jau esošu prezentācijas strukturēšanas stratēģiju, nepiemērojot sava risinājuma dizaina konceptam.</p> <p>Vienveidīga prezentācija, runu lasa un neveido kontaktu ar auditoriju.</p> <p>Atbild uz jautājumiem neargumentēti, nevar pamatot ideju.</p> <p>Pārsniedz vai neizmanto visu prezentācijas laiku.</p> <p>Neizmanto vizuālos materiālus kā atbalstu vai izmanto vizuālos materiālus nesaistīti ar runu.⁵</p>	<p>Prezentācijas struktūra un saturs vispārīgi atbilst dizaina konceptam.</p> <p>Risinājuma procesa izklāsts pilnībā neraksturo mērķauditoriju un videi.</p> <p>Izmanto jau esošu prezentācijas strukturēšanas stratēģiju, piemērojot sava risinājuma dizaina konceptam.</p> <p>Īsa un vienkārša prezentācija. Izmanto iespēju lasīt no lapas, cenšas veidot kontaktu ar auditoriju.</p> <p>Atbild uz jautājumiem īsi, nevar pilnībā pamatot ideju.</p> <p>Ar nelielām grūtībām iekļaujas prezentācijas laikā.</p> <p>Izmanto vizuālos materiālus kā atbalstu, bet nesaistīti ar runu.⁵</p>	<p>Prezentācijas struktūra un saturs atbilst dizaina konceptam.</p> <p>Risinājuma procesa izklāsts atbilst mērķauditorijai un videi.</p> <p>Izmanto paša veidotu prezentācijas strukturēšanas stratēģiju, piemērojot sava risinājuma dizaina konceptam.</p> <p>Īsa un skaidra prezentācija, saskaņots vizuālais tēls. Runā skaidri un pārliecinoši, skatoties mērķauditorijā.</p> <p>Atbild uz jautājumiem, argumentēti pamatojot ideju.</p> <p>Iekļaujas prezentācijas laikā.</p> <p>Izmanto vizuālos materiālus kā atbalstu, saistīti ar runu.⁵</p>	<p>Prezentācijas struktūra un saturs atbilst dizaina konceptam un to izceļ/akcentē.</p> <p>Risinājuma procesa izklāsts ir pamatots un atbilst mērķauditorijai un videi.</p> <p>Izmanto paša veidotu prezentācijas strukturēšanas stratēģiju, piemērojot sava risinājuma dizaina konceptam, lai prezentācija būtu saistoša.</p> <p>Īsa un pārdomāta prezentācija, saskaņots vizuālais tēls. Runā skaidri, brīvi un pārliecinoši, veido kontaktu ar mērķauditoriju.</p> <p>Atbild uz jautājumiem, argumentēti pamatojot ideju, neatkārtojot runā izmantoto tekstu.</p> <p>Iekļaujas prezentācijas laikā, atraktīvi piepildot laiku.</p> <p>Izmanto vizuālos materiālus un/vai interaktīvus demonstrēšanas elementus (audio, video) kā atbalstu, saistīti ar runu.⁵</p>

⁴ Vērtējot skolēna īstenotā projekta darba – dizaina risinājuma – aprakstu, aicinām ņemt vērā izvēlēto dizaina risinājuma veidu un izmantot šim veidam atbilstošus piedāvātos vērtēšanas kritērijus.

⁵ Nav noteicošais kritērijs, bet var izmantot kā atbalstu.

Sabiedriskais darbs

Īstenojot sabiedrisko darbu un demonstrējot šim projekta darba veidam atbilstošās prasmes (3. tabula), skolēns:

- 1) veic situācijas izpēti un analīzi kopienā;
- 2) formulē problēmu;
- 3) formulē darba mērķi un uzdevumus;
- 4) nosaka mērķgrupu;
- 5) formulē plānotos rezultātus;
- 6) izstrādā īstenošanas plānu;
- 7) apzina esošos un nepieciešamos resursus;
- 8) raksturo iesaistītās puses;
- 9) ievieš, dokumentē un pielāgo aktivitātes;
- 10) komunicē un sadarbojas ar iesaistītajām pusēm un mērķgrupām;
- 11) iegūst atgriezenisko saiti no visām iesaistītajām pusēm;
- 12) iegūst rezultātus un tos analizē;
- 13) apraksta un analizē projekta ietekmi un ilgspēju;
- 14) formulē secinājumus.

Prasmju apguvi skolēns apliecina, iesniedzot sabiedriskā darba aprakstu, kuru veido šādas sadaļas:

- titullapa;
- saturs;
- ievads;
- sabiedriskā darba satura izklāsta nodaļas un apakšnodaļas:
 - projekta koncepcijas izstrāde,
 - projekta plānošana,
 - projekta īstenošana un uzraudzība,
 - projekta izvērtēšana;
- informācijas avotu saraksts;
- pielikumi (ja nepieciešams).

Skolēna projekta darba galarezultātu – sabiedriskā darba aprakstu – vērtē, izmantojot snieguma līmeņu aprakstu (12. tabula).

12. tabula. Projekta darba galarezultāts – sabiedriskā darba apraksts. Snieguma līmeņu apraksts

Vērtēšanas kritērijs	Snieguma apraksts			
	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
Problēma un aktualitāte	<p>Apraksta veikto priekšizpēti par situāciju kopienā, pamatojoties uz pieņēmumiem un vispārīgajumiem, kuri nav izpētīti.</p> <p>Ir norādīta pētījuma problēma.</p> <p>Vispārīgi formulē problēmu, tās raksturojuma datu ticamība ir nojaušama, izpratne par problēmu ir ierobežota.</p>	<p>Apraksta veikto priekšizpēti par situāciju kopienā, izmantojot tikai citu sniegtus un apkopotus datus no rakstītiem informācijas avotiem.</p> <p>Izmantojot apkopotos datus, norāda problēmas cēloņus un sekas, vai arī tikai vienu no tiem.</p> <p>Pārāk plaši vai šauri formulē problēmu; tās raksturojums vispārīgs, pārsvarā balstās uz ticamiem datiem, parādot pamata izpratni par problēmu, aktualitāte kopienā ir nojaušama.</p>	<p>Apraksta veikto priekšizpēti par situāciju kopienā, izmantojot informācijas ieguves metodes: aptauja (anketa, intervija), datu analīze, novērošana, un dažādi informācijas avoti.</p> <p>Priekšizpētē gūto datu analīzes rezultātā apraksta problēmas cēloņus un sekas, norādot ietekmi vai nu vietējā, vai globālajā līmenī.</p> <p>Skaidri formulē problēmu – tās raksturojums balstīts uz ticamiem datiem – un atklāj visaptverošu problēmas izpratni; nosauc problēmas aktualitāti kopienā.</p>	<p>Apraksta veikto priekšizpēti par situāciju kopienā, izmantojot vairākas informācijas ieguves metodes: aptauja (anketa, intervija), datu analīze, novērošana, un analīzē plašu informācijas klāstu, veic datu korelāciju.</p> <p>Priekšizpētē gūto datu analīzes rezultātā detalizēti raksturo problēmas cēloņus un sekas, norādot ietekmi gan vietējā, gan globālajā līmenī.</p> <p>Skaidri un precīzi formulē problēmu – tās raksturojums balstīts uz ticamiem un pārbaudītiem datiem – un atklāj pamatīgu un pārdomātu problēmas izpratni; nosauc un pamato problēmas aktualitāti kopienā.</p>
Mērķis, uzdevumi un plānotie rezultāti	<p>Izvirza mērķi, kura atbilstība problēmai ir nojaušama, tas ir vispārīgs, formulējumā trūkst datu, kas ļautu to izmērīt, saprast sasniedzamo rezultātu.</p> <p>Izvirza uzdevumus, kas liecina par netiešu atbilstību mērķim, un/vai formulē tos vispārīgi un nenoteiktā secībā, to izpilde neļauj īstenot mērķi.</p>	<p>Izvirza mērķi, kas atbilst problēmai, tas ir reālistisks, tā formulējumā sniegtie dati ļauj nojaust sasniedzamo rezultātu un mērķgrupu.</p> <p>Izvirza uzdevumus, kas pārsvarā atbilst mērķim un lielākoties nosaukti secīgi, to izpilde ļauj daļēji īstenot mērķi.</p>	<p>Izvirza mērķi, kas atbilst problēmai, tas ir konkrēts, izmērāms, reālistisks, tā formulējumā sniegti dati par laika termiņu, mērķauditoriju un sasniedzamo rezultātu.</p> <p>Izvirza uzdevumus, kas ir secīgi, izmērāmi un pamatā atbilst mērķim, to izpilde ļauj īstenot mērķi.</p>	<p>Izvirza mērķi, kas precīzi atbilst problēmai, tas ir konkrēts, izmērāms, reālistisks, tā formulējumā sniegti dati, kuri precīzi un detalizēti raksturo sasniedzamo rezultātu, mērķgrupu, īstenošanas termiņu.</p> <p>Izvirza uzdevumus, kas ir secīgi, konkrēti, izmērāmi un precīzi atbilst mērķim, to izpilde ļauj īstenot mērķi.</p>
Īstenošanas plāns un iesaistītās puses	<p>Īstenošanas plānā norāda aktivitātes, kas norāda netiešu saistību ar izvirzīto mērķi un uzdevumiem. To izpilde gandrīz nodrošina plānoto problēmas risinājumu.</p> <p>Ir nojaušamas norādes par projekta īstenošanas komandu un iesaistītajām pusēm.</p>	<p>Īstenošanas plānā norāda aktivitātes, kas atbilst mērķim un uzdevumiem. To izpilde gandrīz nodrošina plānoto problēmas risinājumu.</p> <p>Aktivitātes norāda kalendāri secīgi, ir nojaušamas prioritātes, tomēr plānā trūkst datu par precīziem termiņiem un/vai iesaistītajām pusēm, un/vai plānotajiem resursiem.</p> <p>Uzskaita projekta īstenošanas komandas dalībniekus, tomēr neietver precīzus datus par projekta dalībnieku lomu un veicamajiem uzdevumiem.</p>	<p>Īstenošanas plānā norāda aktivitātes, kas atbilst mērķim un uzdevumiem. To izpilde kopumā nodrošina plānoto problēmas risinājumu.</p> <p>Aktivitātes norāda prioritāri un kalendāri secīgi, nosakot darbības termiņus, iesaistītās puses un plānotos resursus, paredzot katrai izpildes novērtējuma indikatorus, ir norādes par atgriezeniskās saites datu vākšanas avotiem.</p> <p>Raksturo projekta īstenošanas komandu, dalībnieku lomas, uzdevumus, norādot visas iesaistītās puses.</p>	<p>Īstenošanas plānā norāda aktivitātes, kas atbilst mērķim un uzdevumiem. To izpilde pilnībā nodrošina plānoto problēmas risinājumu.</p> <p>Aktivitātes norāda gan prioritāri, gan kalendāri secīgi, precīzi un konkrēti nosakot darbības termiņus, iesaistītās puses un plānotos resursus, un katrai raksturoti izpildes novērtējuma indikatori un metodes atgriezeniskās saites datu vākšanai, apkopošanai un analīzei.</p> <p>Raksturo projekta īstenošanas komandu un iesaistītās puses, norādot lomas, uzdevumus un skaidri definējot katra iesaistītā atbildību.</p>

12. tabula. Projekta darba galarezultāts – sabiedriskā darba apraksts. Snieguma līmeņu apraksts (turpinājums)

Vērtēšanas kritērijs	Snieguma apraksts			
	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
Aktivitāšu ieviešana un pielāgošana	<p>Projekta ieviešanas aprakstā sniedz informāciju par daļu no projekta aktivitātēm, trūkst precīzas informācijas par norisi: kas, kur, kad, ko darījis, kas sasniegts; nesniedz informāciju par projekta gaitā veiktajām izmaiņām.</p> <p>Veikto projekta pārraudzību apraksta nepilnīgi – trūkst informācijas, lai noteiktu, kā pārraudzība notikusi, vai uzrādītā informācija liecina, ka projekta pārraudzībai datu uzskaitē un reģistrācija veikta fragmentāri.</p>	<p>Projekta ieviešanas aprakstā norāda projekta īstenošanas gaitu, uzskaitot aktivitāšu norisi: kas, kur, kad, ko darījis, tomēr trūkst informācijas par to, kas sasniegts; sniedz nepietiekami precīzus datus par projekta gaitā veiktajām izmaiņām.</p> <p>Veikto projekta pārraudzību apraksta, iekļaujot informāciju, kas liecina par veikto projekta pārraudzībai datu uzskaiti un reģistrāciju, tomēr trūkst informācijas par kādu no datu grupām, vai arī reģistrētie dati nav pārskatāmi un konkrēti.</p>	<p>Projekta ieviešanas aprakstā raksturo projekta īstenošanas gaitu, atbilstoši kalendāri secīgi un konkrēti norādot aktivitāšu norisi: kas, kur, kad, ko darījis, kas sasniegts, kāda bija atgriezeniskā saite; precīzi apraksta projekta gaitā aktivitāšu plānā veiktās izmaiņas.</p> <p>Veikto projekta pārraudzību apraksta, iekļaujot informāciju, kas liecina par projekta pārraudzībai konkrēti, skaidri un pārskatāmi veikto datu reģistrāciju un uzskaiti visā projekta gaitā.</p>	<p>Projekta ieviešanas aprakstā raksturo projekta īstenošanas gaitu, atbilstoši kalendāri secīgi un konkrēti norādot aktivitāšu norisi: kas, kur, kad, ko darījis, kas sasniegts, no kā un kāda atgriezeniskā saite saņemta; precīzi apraksta un argumentēti pamato projekta gaitā aktivitāšu plānā veiktās izmaiņas.</p> <p>Veikto projekta pārraudzību apraksta, iekļaujot informāciju, kas liecina par projekta pārraudzībai konkrēti, skaidri un pārskatāmi veikto datu reģistrāciju un uzskaiti visā projekta gaitā.</p>
Sadarbība un komunikācija	<p>Vispārīgi vai fragmentāri norāda projektā iesaistītos komandas dalībniekus, viņu sadarbību, trūkst informācijas, lai novērtētu, kā šī sadarbība ir notikusi.</p> <p>Norāda nepilnīgu informāciju par komunikācijas procesu ar mērķgrupām vai nenorāda to vispār.</p> <p>Vispārīgi, fragmentāri vai nepietiekami apraksta pieredzētos izaicinājumus, kas radušies projekta gaitā sadarbībā un komunikācijā starp komandas biedriem un iesaistītajām pusēm, tai skaitā mērķgrupu.</p>	<p>Pamatā norāda projektā iesaistītos komandas dalībniekus, informējot par katra ieguldījumu, vispārīgi atspoguļojot sadarbību, trūkst datu par savstarpējo informācijas apmaiņu, pieejamību projekta datiem, grupas mikroklimatu.</p> <p>Pamatā sniedz vispārīgu informāciju par komunikācijas procesu ar mērķgrupām.</p> <p>Trūkst datu par izmantotajiem komunikācijas kanāliem.</p> <p>Kopumā apraksta pieredzētos izaicinājumus, kas radušies projekta gaitā sadarbībā un komunikācijā starp komandas biedriem un iesaistītajām pusēm, tai skaitā mērķgrupu; fragmentāri sniedz informāciju par cēloņiem un/vai sekām, iespējamiem risinājumiem.</p>	<p>Atspoguļo komandas dalībnieku sadarbību: katra atbildība un uzdevumu izpildes rezultāti, savstarpējā informācijas apmaiņa, pieejamība projekta datiem, grupas mikroklimats.</p> <p>Atspoguļo komunikācijas procesu un komunikācijas kanālus ar mērķgrupām. Secina, kas izdevās un ko bija nepieciešams pilnveidot.</p> <p>Apraksta pieredzētos izaicinājumus, kas radušies projekta gaitā sadarbībā un komunikācijā starp komandas biedriem un iesaistītajām pusēm, tai skaitā mērķgrupu, nosakot cēloņus, sekas un uzskaitot iespējamus risinājumus; pamato rīcības izvēli izaicinājumu situācijās.</p>	<p>Raksturo komandas dalībnieku sadarbību: katra atbildību un uzdevumu izpildes rezultātus, savstarpējo informācijas apmaiņu, pieejamību projekta datiem, grupas mikroklimatu.</p> <p>Raksturo komunikācijas procesu (netieša, tieša; ko, cik lielā mērā veica) un komunikācijas kanālus ar mērķgrupām. Novērtē stiprās puses un riskus.</p> <p>Apraksta un analizē pieredzētos izaicinājumus, kas radušies projekta gaitā sadarbībā un komunikācijā starp komandas biedriem un iesaistītajām pusēm, tai skaitā mērķgrupu, nosakot cēloņus, sekas, iespējamus risinājumus, argumentē rīcības izvēli izaicinājumu situācijās.</p>

12. tabula. Projekta darba galarezultāts – sabiedriskā darba apraksts. Snieguma līmeņu apraksts (turpinājums)

Vērtēšanas kritērijs	Snieguma apraksts			
	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
Iegūtie rezultāti, projekta ilgtspēja	<p>Uzskaita iegūtos rezultātus, bet nesalīdzina tos ar sākotnēji definētajiem plānotajiem rezultātiem, kā arī jauc kvantitatīvos un kvalitatīvos rezultātus raksturojošos datus.</p> <p>Fragmentāri vai vispārīgi norāda dažas iespējamās īstermiņa un/vai ilgtermiņa pārmaiņas kopienā un/vai mērķgrupā, pamatā ir paveiktā darba ietekme uz problēmas risinājumu.</p> <p>Neveic projekta ilgtspējas analīzi.</p> <p>Formulē secinājumus, kas atspoguļo subjektu viedokli, pamatojumam trūkst projekta laikā iegūtu kvantitatīvu un kvalitatīvu datu.</p>	<p>Uzskaita un salīdzina iegūtos rezultātus ar sākotnēji definētajiem plānotajiem rezultātiem, izšķirt kvantitatīvos un kvalitatīvos rezultātus raksturojošos datus.</p> <p>Norādīt vairākas iespējamās īstermiņa un/vai ilgtermiņa pārmaiņas kopienā un/vai mērķgrupā, pamatā atklāj savu priekšstatu par paveiktā darba ietekmi uz problēmas risinājumu.</p> <p>Neveic projekta ilgtspējas analīzi, bet apraksta tā turpinājuma nepieciešamību.</p> <p>Formulē secinājumus, kas izriet no iegūtajiem rezultātiem, to pamatojums daļēji ir subjektīvs, trūkst informācijas par atgriezenisko saiti.</p>	<p>Skaidri, secīgi uzskaita un salīdzina iegūtos rezultātus ar sākotnēji definētajiem plānotajiem rezultātiem, izmantojot kvantitatīvos un kvalitatīvos rezultātus raksturojošos datus, ir nojaušams, kā tie veicinājuši projekta mērķu un uzdevumu sasniegšanu.</p> <p>Raksturojot īstermiņa un ilgtermiņa pārmaiņas kopienā un/vai mērķgrupā, atklāj visaptverošu izpratni par paveiktā darba ietekmi uz problēmas risinājumu.</p> <p>Izvērtē projekta ilgtspēju – analizē un pamato projekta turpinājuma nepieciešamību, bet trūkst datu tā iespējamībai.</p> <p>Skaidri formulē secinājumus, kas izriet no iegūtajiem rezultātiem, aprakstītās projekta ietekmes un ilgtspējas, to analīzes, trūkst informācijas par atgriezenisko saiti.</p>	<p>Skaidri, secīgi uzskaita un salīdzina iegūtos rezultātus ar sākotnēji definētajiem plānotajiem rezultātiem, izmantojot kvantitatīvos un kvalitatīvos rezultātus raksturojošos datus; analizē, kā tie veicinājuši projekta mērķu un uzdevumu sasniegšanu.</p> <p>Projekta ietekmes raksturojumā par īstermiņa un ilgtermiņa pārmaiņām kopienā un/vai mērķgrupā atklāj pamatīgu un pārdomātu izpratni par paveiktā darba ietekmi uz problēmas risinājumu.</p> <p>Izvērtē projekta ilgtspēju – analizē un pamato projekta turpinājuma nepieciešamību un iespējamību.</p> <p>Skaidri un secīgi formulē secinājumus, kas izriet no iegūtajiem rezultātiem un atgriezeniskajām saitēm, aprakstītās projekta ietekmes un ilgtspējas, to analīzes.</p>
Organizācija, struktūra, noformējums (tai skaitā atsauces un bibliogrāfiskās norādes) un darba valoda	<p>Neskaidri vai nepārliciecināši organizē paustās idejas darbā.</p> <p>Nodaļas iekšējai struktūrai trūkst loģiskas organizācijas. Teksta daļas ir daļēji saskaņotas, taču kopumā nav vienotas.</p> <p>Noformē darbu neatbilstoši prasībām.</p> <p>Nepieciešamajās vietās atsauces neizmanto vai izmanto dažviet.</p> <p>Atsauču noformējums neatbilst kādam vispārpieņemtam stilam.</p> <p>Literatūras sarakstā nenorāda bibliogrāfiskās norādes, vai to uzskaitījums ir nepilnīgs.</p> <p>Rakstveida tekstu veido stilistiski nekorektu un nevienādīgu.</p> <p>Pieļauj vairākas būtiskas pareizrakstības nepilnības, kas apgrūtina teksta uztveri.</p>	<p>Daļēji skaidri organizē paustās idejas darbā.</p> <p>Veido saskaņotu un loģiski sakārtotu nodaļas iekšējo struktūru, tomēr dažas idejas lietotas nevietā un/vai neatbilst formulētajai problēmai.</p> <p>Noformē darbu daļēji atbilstoši prasībām.</p> <p>Izmanto atsauces, bet darbā tās nav lietotas visās nepieciešamajās vietās (dažviet atsauces trūkst).</p> <p>Atsauču noformējums ne visos gadījumos ir precīzs (piemēram, noformē atsauces neatbilstoši kādam vispārpieņemtam stilam).</p> <p>Literatūras sarakstā noformē bibliogrāfiskās norādes neatbilstoši vispārpieņemtam stilam.</p> <p>Rakstveida tekstu veido, pārsvarā ievērojot noteiktu valodas stilu, tomēr tas nav vienādīgs.</p> <p>Pieļauj vairākas nebūtiskas pareizrakstības nepilnības, tomēr tās neapgrūtina teksta uztveri.</p>	<p>Demonstrē loģisku pausto ideju organizāciju, veidojot kopējo argumentu.</p> <p>Veido saskaņotu un loģiski sakārtotu nodaļas iekšējo struktūru, ja nepieciešams, izmanto apakšvirsrakstus, iekļauj pārejas starp paustajām idejām un teksta daļām. Teksta daļas ir savstarpēji saskaņotas.</p> <p>Noformē darbu pārsvarā atbilstoši prasībām, ir iespējamās dažas nebūtiskas nepilnības.</p> <p>Atbilstoši izmanto atsauces gandrīz visās nepieciešamajās vietās (pāris vietās atsauces nenorāda).</p> <p>Atsauču noformējums ne visos gadījumos ir precīzs (piemēram, noformē atsauces atbilstoši kādam vispārpieņemtam stilam, tomēr nekonekvienti).</p> <p>Literatūras sarakstā nekonekvienti noformē bibliogrāfiskās norādes, un tās atbilst atšķirīgiem stilam.</p> <p>Rakstveida tekstu veido stilistiski korektu un vienotu.</p> <p>Kopumā ievēro pareizrakstības normas, pieļaujot atsevišķas pareizrakstības kļūdas, tomēr tās neietekmē teksta uztveri.</p>	<p>Demonstrē loģisku pausto ideju organizāciju – iekļauj pārejas, lai teksta daļas labi saplūst kopā, un tādējādi rada pārliciecināšu argumentāciju.</p> <p>Veido saskaņotu, vispusīgi un loģiski sakārtotu nodaļas iekšējo struktūru, ja nepieciešams, izmanto apakšvirsrakstus, kas lasītāju rosina pašam izdarīt secinājumus un/vai iedziļināties formulētajā problēmā.</p> <p>Noformē darbu pilnībā atbilstoši prasībām. Atsauces ir noformētas korekti.</p> <p>Atbilstoši izmanto atsauces visās nepieciešamajās vietās.</p> <p>Literatūras sarakstā noformē bibliogrāfiskās norādes atbilstoši kādam vispārpieņemtam stilam.</p> <p>Rakstveida tekstu veido stilistiski korektu, vienotu un pārdomātu.</p> <p>Pilnībā ievēro pareizrakstības normas.</p>

Projekta darba pašnovērtējuma portfolio

Īstenojot projekta darbu un demonstrējot pašvadītas mācīšanās prasmes, skolēns šo prasmju apguvi apliecina, iesniedzot projekta darba pašnovērtējuma portfolio, kuru veido šāds saturs:

- projekta darba veidam raksturīgo caurviju prasmju grupu (3. tabula; pēc izvēles) un tās iekļaujošo prasmju (1. tabula; pēc izvēles) izvērtējums, kas ietver:
 - prasmju (ne mazāk kā trīs), kas ietvertas pašnovērtējuma portfolio, uzskaitījumu;
 - pierādījumus, kas apliecina prasmju grupas apguvi un tās attīstību;
 - refleksiju, kurā skolēns pamato pierādījuma saistību ar prasmju grupu un reflektē par prasmes apguvi;

- apkopojošs pašnovērtējums par sava projekta darba īstenošanas procesu (attiecībā pret visiem projekta darba īstenošanas posmiem), izvērtējoši aprakstot, kas projekta darba īstenošanas pieredzē:
 - padevās visvieglāk,
 - sagādāja grūtības vai izaicinājumus,
 - ir nozīmīgākais no apgūtā un pieredzētā,
 - identificēti kā iespējami uzlabojumi un/vai izaugsmes iespējas.
 Skolēna projekta darba pašnovērtējuma portfolio vērtē, izmantojot snieguma līmeņu aprakstu (13. tabula).

13. tabula. Projekta darba pašnovērtējuma portfolio. Snieguma līmeņu apraksts

Vērtēšanas kritērijs	Snieguma apraksts			
	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
Projekta darba veidam raksturīgo prasmju izvērtējums				
Pierādījums	Pievieno pierādījumu(-us), kas neatbilst identificētajai prasmei. Iekļauj pierādījumu klāstu, kas nepietiekami atspoguļo identificētās prasmes apguvi.	Pievieno pierādījumu(-us), kas daļēji atbilst identificētajai prasmei. Iekļauj pierādījumu klāstu, kas daļēji pietiekami atspoguļo identificētās prasmes apguvi.	Pievieno pierādījumu(-us), kas kopumā atbilst identificētajai prasmei. Iekļauj pierādījumu klāstu, kas pietiekami atspoguļo identificētās prasmes apguvi.	Pievieno pierādījumu(-us), kas pilnībā atbilst identificētajai prasmei. Iekļauj pierādījumu klāstu, kas visaptveroši un detalizēti atspoguļo identificētās prasmes apguvi.
Refleksija	Paustajās pārdomās neprecīzi pamato pierādījuma(-u) nozīmi attiecībā pret identificēto prasmī un/vai neaparaksta, kā pierādījums demonstrē prasmes izaugsmi; paustās pārdomas neietver turpmākos iespējamus izaugsmes mērķus (ilgtermiņā un īstermiņā). Neizvērtē prasmes apguves līmeni – norāda nebūtiskus vai konstatē atsevišķus trūkumus vai ierobežojumus; piedāvā neīstenojamus uzlabojumus, apraksta tos pārāk vispārīgi – nav skaidrs, vai un kā aprakstīto prasmī varētu uzlabot.	Pārāk vispārīgi (nepieciešami precizējumi) vai tikai dažās paustajās pārdomās skaidri pamato, kas paskaidrotu pierādījuma(-u) nozīmi attiecībā pret identificēto prasmī, apraksta, kā pierādījums demonstrē prasmes izaugsmi, un iezīmē, kādi ir turpmākie iespējamie izaugsmes mērķi (ilgtermiņā un īstermiņā). Nepilnīgi izvērtē prasmes apguves līmeni, neprecīzi aprakstot iespējamus kļūdu iemeslus; piedāvā nebūtiskus uzlabojumus.	Vairumā paustajās pārdomās skaidri pamato pierādījuma(-u) nozīmi attiecībā pret identificēto prasmī, apraksta, kā pierādījums demonstrē prasmes izaugsmi, un iezīmē, kādi ir turpmākie iespējamie izaugsmes mērķi (ilgtermiņā un īstermiņā). Demonstrē spēju efektīvi izvērtēt prasmes apguves līmeni, apraksta iespējamus kļūdu iemeslus; piedāvā uzlabojumus attiecībā uz identificētajiem trūkumiem un ierobežojumiem.	Visās paustajās pārdomās skaidri, detalizēti un visaptveroši pamato pierādījuma(-u) nozīmi attiecībā pret identificēto prasmī, apraksta, kā pierādījums demonstrē prasmes izaugsmi un kādi ir turpmākie iespējamie izaugsmes mērķi (ilgtermiņā un īstermiņā). Demonstrē spēju efektīvi izvērtēt prasmes apguves līmeni un iespējamus kļūdu iemeslus; piedāvā uzlabojumus vai citus alternatīvus risinājuma veidus.
Projekta darba īstenošanas procesa pašnovērtējums				
Izvērtējums	Atbild uz vienu no četriem projekta darba īstenošanas procesa pašnovērtējuma jautājumiem. Izmantojot kritiskās domāšanas prasmes, vienpusīgi un/vai virspusīgi reflektē par savu pieredzi projekta darba īstenošanas procesā un starp tām pamanītām sakarībām, kas veicina mācīšanos.	Atbild uz diviem no četriem projekta darba īstenošanas procesa pašnovērtējuma jautājumiem. Izmantojot kritiskās domāšanas prasmes, vienpusīgi , tomēr skaidri un pamatoti reflektē par savu pieredzi projekta darba īstenošanas procesā un starp tām pamanītām sakarībām , kas veicina mācīšanos.	Atbild uz trim no četriem projekta darba īstenošanas procesa pašnovērtējuma jautājumiem. Izmantojot kritiskās domāšanas prasmes, skaidri, pamatoti un daudzpusīgi, bet ne visaptveroši reflektē par savu pieredzi projekta darba īstenošanas procesā un starp tām pamanītām sakarībām, kas veicina mācīšanos.	Atbild uz visiem (četri no četriem) projekta darba īstenošanas procesa pašnovērtējuma jautājumiem (četri no četriem). Izmantojot kritiskās domāšanas prasmes, skaidri, pamatoti un visaptveroši (zināšanu un prasmju lietošanas un emociju un sajūtu pieredzes) reflektē par savu pieredzi projekta darba īstenošanas procesā un pamanītām sakarībām, kas veicina mācīšanos.

Projekta darba prezentācija

Īstenojot projekta darbu un demonstrējot informācijpratības un digitālās prasmes, skolēns šo prasmju apguvi apliecina prezentācijā, kuru veido šāds saturs:

- kopsavilkums par paveikto, kur secīgi un loģiski izklāsta sava darba mērķi, procesu, iegūtos rezultātus un secinājumus. Projekta darba veids nosaka prezentācijas satura izklāsta struktūru. Skolēns šo saturu demonstrē, atbildot:
 - kāpēc izvēlējās šo tēmu,
 - ko vēlējās sasniegt,
 - kā to sasniedza,
 - ko sasniedza;

- kopsavilkums par sava projekta darba novērtējumu un secinājumiem, kur pamatoti apraksta apgūto no projekta darba īstenošanas procesa. Skolēns šo saturu demonstrē, atbildot:
 - kas paveikts visvieglāk,
 - kas sagādāja grūtības vai izaicinājumu,
 - kas ir nozīmīgākais no apgūtā un pieredzētā,
 - kādi ir iespējamie uzlabojumi un/vai izaugsmes iespējas.
 Skolēna projekta darba prezentāciju vērtē, izmantojot snieguma līmeņu aprakstu (14. tabula).

14. tabula. Projekta darba prezentācija. Snieguma līmeņu apraksts

Vērtēšanas kritērijs	Snieguma apraksts			
	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apgūvis	Apgūvis padziļināti
Satura pārzināšana	Prezentācijā iekļauj saturu, kas minimāli atbilst projekta darba tematam un apgūtajam projekta darba īstenošanas procesā, bet neatklāj tā būtību. Nepārzina un nepārvalda saturu, kuru prezentē.	Prezentācijā iekļauj saturu, kas daļēji atbilst projekta darba tematam un apgūtajam projekta darba īstenošanas procesā, un tikai daļēji atklāj tā būtību. Nepietiekami pārzina saturu, kuru prezentē.	Prezentācijā iekļauj saturu, kas kopumā atbilst projekta darba tematam un apgūtajam projekta darba īstenošanas procesā, un atklāj tā būtību. Orientējas un kopumā pārvalda saturu, kuru prezentē.	Prezentācijā iekļauj saturu, kas pilnībā un precīzi atbilst projekta darba tematam un apgūtajam projekta darba īstenošanas procesā, un atklāj tā būtību. Pārzina un brīvi pārvalda saturu, kuru prezentē.
Prezentācijas struktūra un vizuāli tehniskais noformējums	Visā prezentācijā satura izklāstā neievēro secīgumu, loģiskumu starp daļām un to savstarpējo sasaisti. Saturu izklāsta neprecīzi un pārāk izvērsti. Prezentācijā neievēro teksta noformējuma prasības. Prezentācijas noformējumu veido atšķirīgā dizainā, un tas apgrūtina satura uztveri. Darbā nav izmantoti vizuālie materiāli (piemēram, skices, attēli, diagrammas), vai arī to lietojums ir bezmērķīgs.	Tikai atsevišķās daļās satura izklāstā ievēro secīgumu, loģiskumu starp daļām un to savstarpējo sasaisti. Saturu vietām izklāsta aprakstoši, taču bieži vien pietrūkst kodolīguma un/vai precizitātes. Prezentācijā ievēro tikai dažas teksta noformējuma prasības. Prezentācijas noformējumu atsevišķās vietās veido vienotā dizainā, tomēr tas vietām apgrūtina satura uztveršanu. Darbā izmantoti vizuālie materiāli (piemēram, skices, attēli, diagrammas), taču to lietojuma mērķis nav skaidrs.	Pārsvarā visā prezentācijā satura izklāstā ievēro secīgumu, loģiskumu starp daļām un to savstarpējo sasaisti. Saturu izstāsta aprakstoši, kodolīgi, taču vietām pietrūkst precizitātes. Prezentācijā ievēro lielāko daļu teksta noformējuma prasību. Prezentācijas noformējumu kopumā veido vienotā dizainā, un tas ir viegli uztverams, tomēr vietām tas nedaudz apgrūtina satura uztveršanu. Darbā mērķtiecīgi izmantoti vizuālie materiāli (piemēram, skices, attēli, diagrammas).	Visā prezentācijā satura izklāstā ievēro secīgumu, loģiskumu starp daļām un to savstarpējo sasaisti. Saturu izklāsta aprakstoši, kodolīgi un precīzi, akcentējot būtiskāko. Prezentācijā ievēro visas teksta noformējuma prasības. Prezentācijas noformējumu veido vienotā dizainā, un tas atvieglo satura uztveršanu. Mērķtiecīgi un pārdomāti izmantoti vizuālie materiāli (piemēram, skices, attēli, diagrammas).

14. tabula. Projekta darba prezentācija. Snieguma līmeņu apraksts (turpinājums)

Vērtēšanas kritērijs	Snieguma apraksts			
	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
Komunikācija	<p>Izmanto nepārliecinošas runas stratēģijas, nepārvalda ķermeņa valodu. Nepārvalda telpu, veido mērķim un auditorijai neatbilstošu tēlu.</p> <p>Mutvārdu tekstā valodas plūdums ir nevienmērīgs, daudz lieku paužu; neverbālie izteiksmes līdzekļi ir neiederīgi vai samāksloti.</p> <p>Neievēro laika ietvaru.</p>	<p>Lieto daļēji pārliecinošas runas stratēģijas un ierobežoti pārvalda ķermeņa valodu. Nepilnīgi pārvalda telpu, veido mērķim un auditorijai nepietiekami atbilstošu tēlu, izmanto daļēji piemērotus tehniskos un vizuālos palīg līdzekļus.</p> <p>Mutvārdu tekstā dažos gadījumos valodas plūdums ir nevienmērīgs; izmanto neverbālos izteiksmes līdzekļus, kas daļēji nesader ar teksta saturu.</p> <p>Kopumā ievēro laika ietvaru, vai arī vērojamas nelielas nobīdes.</p>	<p>Prezentācijas saturu prezentē mērķtiecīgi, taču reizēm novirzās no tēmas. Izmanto galvenokārt pārliecinošas runas stratēģijas un pārvalda ķermeņa valodu. Pārvalda telpu, veido mērķim un auditorijai atbilstošu tēlu, izmanto piemērotus tehniskos un vizuālos palīg līdzekļus.</p> <p>Mutvārdu tekstā ir vienmērīgs valodas plūdums; izmanto iederīgus neverbālos izteiksmes līdzekļus.</p> <p>Ievēro laika ietvaru.</p>	<p>Prezentācijas saturu prezentē mērķtiecīgi, brīvi un plūstoši, izmantojot pārliecinošas runas stratēģijas un pilnībā pārvaldot ķermeņa valodu. Pārliecinoši pārvalda telpu, veido mērķim un auditorijai atbilstošu tēlu, prasmīgi izmanto piemērotus tehniskos un vizuālos palīg līdzekļus.</p> <p>Mutvārdu tekstā ir vienmērīgs valodas plūdums; meistarīgi un radoši izmanto iederīgus verbālos un neverbālos izteiksmes līdzekļus.</p> <p>Ļoti precīzi ievēro laika ietvaru, izmantojot visu paredzēto laika ietvaru un nepārsniedzot to.</p>
Atbildes uz jautājumiem	<p>Sniedz īsas, nekonkrētas atbildes uz dažiem jautājumiem, izmantojot atsevišķus vārdus un vienkāršas frāzes, un/vai sniegtās atbildes neatbilst darba saturam.</p>	<p>Uz lielāko daļu jautājumu sniedz īsas un vienkāršas atbildes, kas tikai daļēji saistās ar darba saturu un/vai nav pārliecinošas (izmantojot iegaumētas frāzes), un/vai atbild uz jautājumiem ar intervētāja palīdzību.</p>	<p>Uz visiem jautājumiem sniedz atbildes, kas saistās ar darba saturu, dažreiz pamatojot ar piemēriem vai argumentiem, taču ne visas atbildes apliecina autora pārliecību.</p>	<p>Uz visiem jautājumiem sniedz atbildes, kas saistās ar darba saturu, pamatojot ar piemēriem vai argumentiem, un demonstrē pārliecību, akcentējot paralēles ar iepriekš teikto.</p>

DOMĀT. DARĪT. ZINĀT.

Valsts izglītības satura centra īstenotā projekta "Kompetenču pieeja mācību saturā" mērķis ir izstrādāt, aprobēt un pēctecīgi ieviest Latvijā tādu vispārējās izglītības saturu un pieeju mācīšanai, lai skolēni gūtu dzīvei 21. gadsimtā nepieciešamās zināšanas, prasmes un attieksmes.

Projekts Nr. 8.3.1.1/16/I/002 Kompetenču pieeja mācību saturā

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē